

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Čekopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekopisi
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 50
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vredniti po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Naše zadružništvo.

Glavna skupščina največje zadružne centre v Sloveniji in najpomembnejše zadružne zveze v državi, je brez dvoma dogodek, ob katerem se mora javnost pomuditi.

Dežela revnega kmeta in delavca smo. Gospodarski, politični in nacionalni pritiski bi nas bili že zadušili, če bi nas že 27 let ne reševala vzajemna pomoč zadružništva. Po vojni se je z došlim denarjem in dovoljno priložnostjo zasluzka razpasla tudi agitacija proti zadružništvu. Ta položaj so zgrabili spekulanti in uspeli, da je na obljube visokih obresti in drugih ugodnosti šlo veliko kmetkega in delavskega denarja v zadružništvo v tuje banke. Ljudje, tudi mnogi voditelji zadruž, so tedaj pozabili na zadružno disciplino in zadružno načelo, da zadružni denar mora biti ohranjen zadružništvu, napredku kmetkega in delavskega ljudstva. Ta lahkomišelnost in nedoslednost je prejela ravno zadnje leto tako trdo kazni, da bo za svaričel zglede vsej sedanji generaciji. Stomilijonski bančni polomi so trd nauk tudi za tiste, ki niso neposredno prizadeti.

Tako z novim, gospodarsko težkim časom raste potreba po zadružništvu, zmisel zanj in zaupanje vanj. So pa tudi Zadružna zveza in njene članice to novo zaupanje zasluzile. Vso dobro najtežavnejših gospodarskih kriz in prekucij so prestale — ne brez težav — ampak z občudovanja vredno spretnostjo, poštrevovalnostjo in solidnostjo, in ves ta čas v nezmanjšani meri vršile vse svoje dolžnosti na polju denarne izravnave, zadružno gospodarske izobrazbe in propagande.

Le zdrava posledica tega dejstva je narastek števila članic Zadružne zveze za 21 zadruž in dvig naložb v Zadružni zvezi za Din 95.333.000. V najširše ljudske plasti prehaja prepričanje, da je Zadružna zveza s svojo veliko družino 518 zadružnih članic steber vsega našega kmetkega in delavskega gospodarstva. Velik denarni promet kreditnih zadruž preko 1.400.000.000 Din, hranilne vloge na 300.000.000 Din, posojila nad 140.000.000 Din, vse te številke pomenijo, da je to zadružništvo postalo last vsega naroda. Ljudstvo se oprijemlje dr. Krekovega navodila: »Denar je vse razdružil, pri denarju naj se zopet začne naša organizacija.«

Zadnji občni zbor Zadružne zveze je torej mogel ugotoviti, da je kriza v zadružni organizaciji prestana, da je zadružništvo zopet v mirnih vodah, ki vodijo k izpolnitvi in konsolidaciji. Z drugimi besedami rečeno, je slovensko podeželsko ljudstvo zopet trdno združeno v gospodarski samopomoči in pravilno razumeva njeno nalogo in namen.

Na drugi strani moramo pa ugotoviti, da ostali činitelji javnega življenja pri nas še daleč niso s svojimi dejanji za zadružništvo tam, kjer bi morali biti. Odtod izhaja, da tisto zadružništvo, ki je nujno navezano na moralno in materialno podporo javne uprave, ne more naprej. Tu je glavni vzrok, da živinorejskih zadruž kljub velikemu naporu zasebnih združenj ni mogoče poživiti. To so naloge, ki tičejo državo. Mi smo poljedelska država, pa se za najvažnejšo panogo kmetijstva, za živinorejo, za živinorejsko zadružništvo ni doslej še dejansko storilo ničesar. Nasprotno! Še tiste zavode in institucije, ki jih je Slovenija prinesla s seboj v novo državo, še tiste so propadle pod valjarji scentraliziranega birokratizma.

In mlekarstvo! Čemu je treba, da na našem trgu še vedno konkurirajo inozemski izdelki? Narod se je zbral v zadruge, nabavil si je stroje in precej je organiziral zbiranje mleka, toda vse to nič ne pomaga, ker v celi naši državi nimamo niti ene mlekarske strokovne šole in zato ne ljudi, ki bi mogli mleko tako predelavati, kakor zahteva trg. Že 6 let se govori in piše o mlekarški šoli v Škofji Loki. Slovenski poslanci so spravili to vprašanje že neštetokrat na dnevni red, toda razumevanja ni in ga ni in naš kmet mora gledati, kako meščan in delavec kupujeta drage mlečne izdelke iz tujine in mora biti vesel, če ob gotovih letnih časih svoje mleko sploh spravi v denar.

V zanemarjeni državni upravi je vzrok, da produktivno ozadružništvo ne napreduje tako kot zahtevajo potrebe, in da napori v tej smeri nimajo zaželjenega uspeha.

Z največjim naporom je Glavna zadružna zveza izbila nekatere poštne, davčne in taksne ugodnosti za zadružništvo. V svojo sramoto moramo reči, da ravno uprava v Sloveniji še te malenkostne ugodnosti striže in zmanjšuje,

kjer le more. To je pa tudi vse, kar je država napravila za zadružništvo. Nasprotno vidimo, da Narodna banka kreditov za kmetijstvo sploh ne pozna. Državni in napol državni denarni zavodi vpoštevajo kmetijstvo in njegovo zadružništvo prav na zadnjem mestu. slovenskega zadružništva pa še tam ne. Zakon o kmetijskih kreditih je tak, da kljub 200 milijonom, ki so v ta namen že zbrani, ne pomeni za slovensko zadružništvo nobene pomoči.

To so naravnost nerazumljive razmere v poljedelski državi. Javna uprava tira velikansko večino državljanov v beračijo, v ubožanije vsled golega nerazumevanja. S tem naravno propada tudi trgovina, obrt in industri-

ja, za katere kmet in delavec pomenita konsumenta, in umetno podpiranje teh panog je udarec v vodo.

Ker je zmisel za zadružništvo precej velik, smo verjeti, da bo tudi državna politika morala tu obrniti plašč. Prvi predpogoj je enoten zadružni zakon, ki že tudi izdelan in odobren, čaka na vstajenje. Potem bo nujno morala slediti gospodarska politika, ki bo podpirala vsako gibanje za zadružno pomoč. Edino to bo rešilo kmetstvo posest dolga, dvignilo, zboljšalo in pocenilo domačo produkcijo. V zadružništvu je pot k gospodarskemu ozdravljenju kmetkega in delavskega stanu in s tem ključ za rešitev našega narodnega gospodarstva sploh.

Popolna negotovost v Belgradu.

KRALJ SE SE NI VRNIL. — UZUNOVIČ NUJNO POKLICAN V TOPOLO. — SKRIVNOSTNI SPREHOD VUKIČEVIČA. — MINISTER SRSKIČ ODSTOPI? — KONFERENCA MARKA T RIFKOVIČA.

r Belgrad, 10. junija. (Izv.) Jutrišnji dan so vsi krogi posebno pa vladni proglasili za dan končnoveljavnosti odločitve, to je, da se ali razpusti skupščina in razpišejo nove volitve ali pa da vlada da ostavko. Po mišljenju vseh krogov tertium non datur.

Z ozirom na to, ker se kralj še ni vrnil v Belgrad, je bilo jasno, da mora odločitev pasti v Topoli. Pričakovalo se je torej, da bo predsednik vlade Vukičević odpotoval v Topolo in da bo tam kralju predložil tozadevno zahtevo vlade. Okrog 12. ure je predsednik vlade obiskal ministra dvora, nakar je izjavil časnikarjem, da popoldne ne potuje v Topolo.

V prvih popoldanskih urah se je v Belgradu zvedelo, da je v Topolo danes nujno poklican bivši predsednik vlade Nikola Uzunović. Ta avdijenca Nikole Uzunovića, ki je že druga v teku treh dni, je posebno v vladnih krogih vzbudila ogromno razburjenje, v drugih krogih pa živahno zanimanje. Splošno se je mislilo, da bo Uzunović pri tej priliki kralju predložil drugačen izhod iz sedanjega položaja, kakor pa vlada, to je, da bo zastopal stališče, da v sedanjem težavnem položaju nikakor ni misliti na volitve, marveč, da potrebuje naša država čvrsto vladno, ki bo delozmožna in ki bo imela v parlamentu večino.

Z ozirom na to je predsednik vlade Velja Vukičević ob pol 4. popoldne nujno odpotoval v Topolo, kamor je z avtomobilom 2 in pol ure. Njegovo potovanje so spočetka kar najbolj prikrivali. Le najbližji njegovi okolici je to njegovo potovanje zvedelo, so bili vsi krogi prepričani, da se je Vukičević odločil za ta nenaden odhod v Topolo zato, da bi preprečil vsako drugo rešitev, da bi presekali gordijski vozeli in da bi dobil poblastilo za razpust skupščine, ali vsaj, da bi položaj razčistil v tem smislu, da se stališče sedanje vlade učvrsti ali pa da poda ostavko.

Ob pol devetih zvečer se je Velja Vukičević vrnil iz Topole. Časnikarjem je izjavil, da ni bil tamkaj. Vendar je to povedal v takšni obliki, da se je takoj čutilo, da ne mara dati o popoldanskem sprehodu nobenih jasnejših izjav.

Sploh je ves današnji dan potekel v največji nervozi. Stalno se pojavljajo nove kombinacije, intrige in v polnem teku. Takozvani radikali-centrumaši so z ozirom na Uzunovićevo avdienco ponovno zatjevali, da ni misliti na to, da bi sedanja vlada dobila volivni mandat.

Isto so zatjevali prijatelji Bože Maksimovića, ki se je včeraj vrnil iz Topole. Poleg tega so zatjevali, da Maksimović ne namerava vstopiti v kabinet, razen v slučaju, da bi postal notranji minister. Istotako so ti krogi zatjevali, da se je Srskič ob sestavi sedanje vlade obljubilo, da bo Boža Maksimović vstopil v vlado. Ker se to ni zgodilo, je Srskič danes predsednika vlade obvestil, da bo podal ostavko. Ta ostavka bi bila začetek krize Vukičević-Marinkovićeve vlade.

Demokrati s svoje strani so zatjevali, da bo na vsak način prišlo do novih volitev. Če bi radikali v tem pogledu ne bili edini, upajo demokrati, da dobe sami volivni mandat. Kot nositelja takega homogenega demokratskega volivnega kabineta označujejo Marinkovića, sedanjega zunanjega ministra.

Tekom današnjega dneva je pokazal izredno živahnost predsednik narodne skupščine Marko Trifković. Po vrsti je povabil k sebi ugledne parlamentarne prvake. Z njimi se je dolgo razgovarjal. O te hragovorih se ni v javnost dala nobena informacija. Posebno dolgo se je razgovarjal z Aco Stanojevićem, dr. Momčilom Ninčićem in dr. Antonom Korošcem.

Vsem tem sestankom se pripisuje poseben značaj. Vendar niso vsi ti sestanki privedli do nobenih jasnih in definitivnih sklepov. Vse se je pričakovalo iz Topole. Zato se nervoznost od ure do ure bolj stopnjuje.

DR. KOROŠEC V BELGRADU

r Belgrad, 10. junija. (Izv.) Danes je prišel v Belgrad načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec. Tekom dneva je imel priliko razgovarjati se s prvaki vseh strank.

Naš spor z Albanijo.

Belgrad, 10. jun. (Izv.) Poslaniki velesil so započeli korake v Belgradu in Tirani, da se doseže pomirjenje. Zanimivo pa je ponatjanje Italije. Medtem ko italijanska vlada izjavlja svojo nevtralnost, vse italijansko časopisje napada našo državo ter hujska Albanijo, naj ne popušta.

Pariz, 9. jun. »Echo de Paris« poroča, da so velesile predlagale Albaniji, da izpusti dragomana, Jugoslavija naj pa umakne svojo, da bi bilo treba albansko-jugoslovanski spor t. m. z albanskim sporom pečal svet Društva narodov.

London, 9. jun. V Londonu so mnenja, da bi bilo treba albansko-jugoslovanski spor končati prej, predno se sestane svet Društva narodov, ker bi sicer mogle nastopiti komplikacije.

Berlin, 9. junija. Zunanji listi poročajo, da je Nemčija prevzela zastopstvo jugoslovanskih interesov v Albaniji. »Europa Presse« pa poroča, da je varstvo našege poslopja v Tirani prevzel nemški poslanik kot najstarejši član diplomatskega zbora v Tirani. Pogajenji o zaščiti interesov naših državljanov ni bilo.

Berlin, 9. junija. »Vorwärts« poroča: V diplomatskih krogih vedno bolj narašča razburjenje, ker se Italija javlja kot vodeči faktor albanske politike. Najboljši dokaz za to je, da je noto Albanije na Društvo narodov postavil italijanski poslanik v Tirani. Jugoslovanska vlada pa je prej želela posredovanja od strani Društva narodov.

Rim, 9. jun. Italijanska vlada je izjavila, da je proti temu, da bi albansko-jugoslovanski spor reševalo Društvo narodov.

r Belgrad, 10. junija. (Izv.) Nervoja, ki je nastopila v odločilnih trenutkih naše notranje politike, je celo potisnila spor z Albanijo v ozadje. To vprašanje se razpravlja samo v diplomatskih krogih, ki še vedno mislijo, da bo mogoče ta spor rešiti mirnim potom.

Dejstvo, da Cena Beg še vedno ni odpotoval, vzbuja precej pozornosti. Kakor smo poučeni, tudi ne namerava odpotovati kljub pozivu, ki ga je dobil od svoje vlade. Albanska vlada ga je pozvala, naj zahteva potne listine in naj se vrne v Tirano. Dejstvo, da se Cena beg upira nalogu svoje vlade, se komentira na ta način, da ne odobrava politike Ahmeda bega Zoguja in da je ta svoj korak dobro pre-

misli s tem, da reflektira na mesto Ahmeda bega Zoguja. On misli, da mora v Albaniji prej ali slej priti do obsežnih sprememb. Za ta slučaj je on pretendent na položaj, ki ga zavzema napram naši državi nerazpoloženi in od Italije odvisni Ahmed Beg Zogu.

V samem sporu je zanimivo, da v njem ni igral nobene vloge naš poslanik v Tirani Jeftić. Neposredno predno je prišlo do spora, je prišel v Belgrad poročati o položaju v Albaniji. Zdi se, da so bila njegova poročila tudi to pot takšna, kakor so bila ob priliki, ko je italijanska vlada sklenila znani albanski pakt. Vloga, ki jo je takrat igral naš poslanik v Tirani, je dovolj znana in je bila predmet obsežnih kritik v naši javnosti.

Belgrad, 10. junija. (Izv.) Današnja »Pravda«, glasilo zunanjega ministra dr. Marinkovića poroča, da se je včeraj dopoldne trdilo, da je albanski poslanik Cena beg dobil nalog od Ahmeda Zoga, naj zapusti Belgrad. Albansko poslanstvo teh vesti ni demantiralo. Na drugi strani pa diplomatski krogi trde, da Cena beg ne bo odšel iz Belgrada in da bo tiranski vlad dal svoj položaj na razpolago. Cena beg se ne strinja s politiko albanske vlade, kar je te dni večkrat sporočil Ahmedu Zogu. Ker Cena beg smatra, da je albanska vlada storila napako, se hoče javno desolidirati in ne bo odšel iz Belgrada.

Dr. Šuperina proti Radiću.

r Belgrad, 10. junija. (Izv.) Tukajšnji krogi pripisujejo izredno važnost procesu razkrajanja v Radićevi stranki. Ta proces razkrajanja se precej širi. Posebno pozornost je vzbudila izključitev bivšega ministra Šuperine, ki je bil eden ustvariteljev znanega famoznega sporazuma in je v vseh radikalno-radićevskih kabinetih igral vidno vlogo. V današnjih listih priobčuje dr. Šuperina obširno izjavo, ki je vzbudila pozornost vsled svoje izredne ostrosti proti Radiću. Stjepan Radić označuje kot škodljivca ljudstva in državi nevaren element. V podkreplilo navaja razne njegove izjave. Obenem kritizira celokupno njegovo delovanje, ki je absolutistično in ki nikakor ni v interesu niti hrvatskega naroda niti države. On odklanja vsako nadaljnje sodelovanje z Radićem. Odločno zatruje, da je Radić precej osamljen in da se krog njegovih prijateljev omejuje zaenkrat na njegove bližnje sorodnike. Drugi v Belgradu se nahajajoči radićevci se slabo izražajo o Radiću in njegovi stranki. Misli se, da bodo osnovali skupno borbo proti Radiću in njegovi družinski okolici. Splošno je mišljenje, da se Radićeva stranka nahaja v razkrajanju, ki se čuti tudi že v najširših plasteh pristavev.

Nova romunska vlada odstopi?

Bukarešt, 10. junija. Nova vlada bo odstopila. Na njeno mesto pride Bratianu z liberalci dr. Lupuom in Manijem.

Pred sejo sveta Društva narodov.

v Ženeva, 10. junija. (Izv.) Iz Pariza javljajo, da bo Briand v soboto odpotoval v Ženevo. Prihod Chamberlaina, ki se sedaj nahaja na oddihu v Brides les Bains, pričakujejo v nedeljo. Istotako dospe tudi Stresemann že v nedeljo v Ženevo. Vsi trije zunanji ministri bodo imeli priliko, da izmenjajo misli že pred pričetkom seje sveta Društva narodov. Seje sveta bo vodil Chamberlain, ki ima po statutih opravljati to mesto za Stresemannom.

Italijanski miličniki streljali na francoske železničarje.

v Pariz, 10. junija. (Izv.) Po brzojavki »Matina« iz Ventimiglia so bili na nek tovrni vlak v bližini kraja Dilatte oddani strelji. Francosko osebje, ki je spremljalo vlak, je videlo večje število miličnikov, ki so se skušali skriti ob železniškem nasipu. Francoske in italijanske oblasti so uvedle skupno preiskavo, ki je izzvala prav precejšnje vznemirjenje.

v Pariz, 10. junija. (Izv.) Zunanji minister Briand je dopoldne sprejel poljskega zunanjega ministra Zaleskija, ki ga je prišel v spremlstvu poljskega poslanika v Parizu.

J. Jovanović o vzrokih naših zunanjepolitičnih neuspehov.

Vodja zemljoradnikov, nekdanji poslanik kraljevine Srbije v Londonu Joca Jovanović, je imel v Mostarju in Sarajevu predavanje o zunanji politiki naše države. Predavanje je vzbudilo pozornost in mislimo, da bo zanimalo tudi naše bralce, kaj pravi ta mož, ki mu jasne sodbe o zunanjepolitičnih vprašanjih ni mogoče odrekati, v sedanjem trenutku o naši zunanji politiki.

Predvsem je ugotovil Jovanović, da je nestalnost karakteristična značba naše zunanje politike. Naša država se je najprej naslanjala na vesile, posebno na Francijo. Anglija je po kratki poveljni pavzi stopila v dobre odnose z Nemčijo, dočim je Francija vztrajala na stališču, da se morajo mirovne pogodbe točno izpolniti. Tudi tukaj smo se mi naslanjali na Francijo. Čeprav je Nemčija kazala veliko volje, da nam pride nasproti in nam tudi pri dobavah na račun reparacij ni delala nobenih težav, vendar smo mi vztrajali na stališču, ki ga je zavzemala Francija. Kasneje je francoska politika krenila na pot pomirljivosti. Tedaj smo tudi mi izpremenili politiko napram Nemčiji. Tako smo delali tudi napram Madžarski in Bolgarski.

Govorec o posameznih naših sosedih, je g. Jovanović dejal, da niti z enim nismo v posebno pristranih odnosih. Značilen primer zato je Romunija, s katero smo celo v dinastičnih zvezah, pa vendar razmerje z njo ni tako, kakršno bi moralo biti. Romunija je samo formalno dobra z nami. Zahteva pa zapadni Banat, zahteva privilegije za Romune v timoški dolini in v bitolskem okrožju. Te stvari so akcije naroda in države, ki nam ni naklonjena. To se je najbolje opazilo, ko je Italija podpisala besarabski pakt; tedaj se je v Romuniji veliko govorilo o latinski sestrski, vzajemnosti itd.

Za Francijo imamo mi najboljši odnos s Turčijo. Ta je iskren prijatelj naše države. To je zelo dobro, ker izvrstno vpliva tudi na naše notranje razmere, posebno glede turških posestev v Južni Srbiji. Potrebne pa so nam dobre sosedstvene zveze tudi z drugimi sosedmi: z Madžarsko, Bolgarsko in Italijo. Da tega še nimamo, temu je kriva naša nestalna politika. Če Albanija danes napravi akt, ki bi mogel povzročiti krvavi spopad, je temu kriva naša nestalna politika.

Ko je namreč Ahmed beg Zogu videl, da pri nas ne najde prave zaščite, je odšel v Rim, da je išče tam. Tega mu nihče ne more zameriti. Toda Italija je s tem napravila nam sovražni korak. Sicer to ni bilo prvo tako delo in najbrže tudi ne zadnje. Ni pa seveda tega stanja kriva samo naša vlada, ampak je vplivalo več najrazličnejših okoliščin. To je zlasti Italija, ki je že napram nekdanji Srbiji kazala neprijaznost. Vedno je hlepela po zemlji, po kateri prebiva naš narod. Z londonskim paktom, ki ga je Italija izsilila med svetovno vojno, je dobila vse, kar je bilo dobiti mogoče. Francija, Anglija in Rusija so pristale na to, da se razdeli naš narod. V najtežjem trenutku svetovne vojne, ko se je postavilo vprašanje, ali naj se začne razgovor s centralnimi silami, je Italija zaveznikom nastavila nož na vrat in tedaj se je posrečilo izsiliti še večje koncesije. Na mirovnih konferencah je bilo največ govorov o naših zadevah in skoro vse so izpadle v našo škodo. So pa tu vmes tudi napake naše diplomacije. Ko smo imeli priliko, da rešimo skadrsko in reško vprašanje, nismo bili na jasnem, ali naj zahtevamo Skader ali Reko, pa smo izgubili oboje. Ko sta se Francija in Anglija sprli radi števila okupacijskih čet v nemškem ozemlju, je Italija bila arbitar med njima, Anglija in Francija sta potrebovali njene naklonjenosti in obe sta ji morali dati proste roke napram nam.

Mi smo morali definitivno odstopiti Reko Italiji, a ne samo to, mi smo morali napraviti mnoge koncesije tudi v gospodarskih, prometnih in državnopravnih vprašanjih. Imamo n. pr. konvencijo, ki dovoljuje italijanskim delavcem, da se stalno naseljujejo in zaposlujejo v našem ozemlju. Francija ni hotela skleniti z Italijo nikake pogodbe. V nekem poglavju konvencij se govori o Dalmaciji, pa se Dalmacija ne tretira kot del naše države, ampak je rečeno kraljevina Italija in kraljevina Dalmacija. Mi smo mislili, da obstoji vsaj še drugi pakt, s katerim nam pušča Italija vsaj proste roke na Balkanu ali se vsaj zavezuje, da bo spoštovala princip Balkan balkanskim narodom, toda mesto tega smo 27. novembra 1926 dobili tiranski pakt, ki je po svojem bistvu naperjen proti nam.

Po tem paktu je Albanija pod italijanskim protektoratom in Italija pod kakršnokoli pretvezo lahko vsak čas pošlje v Albanijo svojo vojsko. To je bila za nas strela z jasnega. Toda šele, ko je narod s svojo zdravo intuicijo uvidel, da se nam je zgodilo največje zlo, je Ninčić podal ostavko toda s tako motivacijo, ki je povzročila novo nevoljo naroda.

Letos spomladi je Italija napravila novo neprijaznost. Obvestila je velevlasti, da se naša država pripravlja na napad v Albaniji. Ta akt je izzval pri nas splošno presenečenje, Anglija in Francija pa sta vsaj spočetka Italiji verjeli. Hvala Bogu, da se je posrečilo kasneje našim prijateljem v Franciji in Angliji, da se je obtožba Italije obrnila kot naj-

boljše orožje proti nji sami.

Današnje prekinjenje odnosov z Albanijo je tretji neprijateljski akt Italije proti nam.

Toda vse to še nikakor ne dokazuje, da bi z Italijo ne mogli živeti v dobrem sosedstvu. Če se začne naš minister za zunanje zadeve pregovarjati o teh stvareh neposredno z Italijo, se mora držati tehle načel: Italija mora priznati, da je Jadransko morje slobodno in ne njeno. Italija mora priznati načelo Balkan balkanskim narodom. Če mora Italija dobiti prostora za nadštevilo prebivalstva naj ga išče v Afriki in Aziji, Balkan pa naj pusti pri miru. Italija se ne sme vmešavati v zadeve srednje Evrope. Tukaj in pa na jugovzhodu Evrope se mora napraviti nova ekonomska edinica, v kar Italija nima pravice se vmešavati.

Samo na teh načelih se moremo razgovarjati. Mi imamo velik interes, da se sporazumemo, toda ima ga tudi Italija. Ekspanzijska točka nemškega kapitala je še vedno Trst. Ni dvoma, da se bo v petih letih Avstrija združila z Nemčijo. Tega nihče ne bo preprečil. Tedaj pa bo nastalo vprašanje meje na Brennerju. Danes je za Italijo zadnji čas, da se te stvari rešijo brez velike škode zanj.

Vojska med nami in Italijo je sedaj nemogoča. Mussolini se mora skrbno varovati, da ne stopi v vojno, ki bi jo lahko izgubil.

Politična smer češko-slovaške ljudske stranke.

Na zborovanju češkoslovaške ljudske stranke v Pragi je govoril strankin glavni tajnik nar. poslanec Stašek o aktualnih političnih vprašanjih. V glavnem je izvajal:

Volitev predsednika republike je postavila našo stranko pred dvojno vprašanje: Ali naj ona dopusti, da bo predsednik izvoljen z glasovi komunistov? Ali naj dopusti, da bo novi predsednik izvoljen brez nje ali proti njej? Zaradi slabega glasu, ki ga imajo boljševiki na celem svetu, ki ga bila to ne le srmoča pred inozemstvom, ampak bi moglo škodovati tudi interesom naše države, če bi češkoslovaška republika dobila predsednika izvoljenega s komunističnimi glasovi. Mi nismo volili Masaryka iz navdušenja za njegovo osebo ali pa iz simpatije do njegovih nazorov, ampak zgolj iz političnih razlogov.

Kako smo dandanes oddaljeni od ideala miru, to nam jasno priča izjava Mussolinija, ki je govoril o novi svetovni vojni. Mi se nismo nikoli vmešavali v razmere drugih držav. Toda to zadeva tudi nas in to ne samo kot državljane države, ki se želi v miru razvijati, ampak tudi kot katolike in kristjane. Mi moramo zavrniti ta govor in te pretnje.

Kar se tiče češkega fašizma, se ta ne oziira na češke razmere, ampak se je ogledal v italijanski fašizem, ki hoče zaneti novo svetovno vojno in ki uničuje kulturo naših slovanskih bratov na grd način. Kdor hoče biti član ljudske stranke, ne more biti fašist.

Edina svetla točka v svetovni politiki je začetek aktivnega dela velikih sil proti boljševizmu. Mi se s tem strinjamo. Če izjavlja češki narod pri vsaki priliki, da se protivi boljševizmu v Rusiji, se mu mora toliko bolj protiviti v naši republiki. Mi moramo vendar enkrat že resno obračunati s komunizmom in se pobrigati, da nas svet ne bo imel za boljševistično državo.

Anglija-Rusija.

v Berlin, 10. junija. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je podal zunanji minister Stresemann tudi poročilo o svojih razgovorih s Čičerinom. Računa se s tem, da se bo angleško-ruski konflikt polagoma umiril in da Nemčija nikakor ne bo postavljena pred vprašanje, ali se hoče orientirati na zapad ali na vzhod.

v London, 10. junija. (Izv.) V merodajnih krogih so napravile veliko začudenje vesti, da je bilo te dni usmrčenih več Rusov od sovjetskih oblasti, ker so bili obsojeni radi špijonaže v korist angleškim diplomatskim misijam. Da bi take zveze obstojale, se povsod odločno demantira. Opozarjajo na to, da diplomatsko osebe, ki ga sumi sovjetska vlada, ni imelo nikakih zvez izven svojih uradnih dolžnosti in da so se celo skrbno ogibali vsi zahajati v rusko družbo, da ne bi vzbujali kakih sumničenj.

Zračni promet čez Atlantik.

v Rim, 10. junija. (Izv.) Listi poročajo iz Newyorka, da je ing. Bellanca, konstruktor aeroplana »Miss Columbia« pripravljen ustanoviti posebno zračno d. d., ki bi vpeljala promet preko Atlantskega oceana. Bellanca je izjavil, da bo tehnično vodstvo zaupal Chamberlinu.

v Praga, 10. junija. (Izv.) Na intervencijo ameriškega poslanika v Pragi bosta ameriška letalca Chamberlin in Zevine na povratku s poleta po Evropi pristala tudi v Pragi. Na potu z Dunaja v Berlin bosta obiskala Prago 16. t. m.

v Berlin, 10. junija. (Izv.) Magistrat mesta Berlina je sklenil odlikovati oba ameriška letalca Chamberlina in Zevineja z veliko častno plaketo mesta Berlin. Isto tako bo ena izmed ulic v spomin na ta ameriški polet imenovana po zrakoplovu »Columbia«.

Beleške

△ Beim Maček, dem weltberühmten, tam za vodo, kjer se dela visoka politika, so ljudje tik pred policijsko uro, ko je domišljija na vrhuncu, pogruntali, da je spor med Anglijo in Rusijo v zvezi z raznimi pojavi v SLS, ki jih zadnje čase opazuje na njej bistri uvodničar »Kmetkega lista«. Največ daje misliti temu gospodu to, da »Slovenec« ne piše več tako pogosto katoliških člankov. To je gotovo po nalogu g. dr. Korošca, ki je bil pri kralju v avdienci in je tam na kosilu, kakor se je konstatiralo pri Mačku, sklenil SLS preosnovati v konservativno stranko, »ki bo ščitila interese velekapitala in meščanstva in nastopala proti kmetom in delavcem«. Na ta način se bo SLS pridružila takozvani četrti stranki, ki se snuje v Belgradu in se bo najbrže prekrstila v peto stranko, katero poslednjo tajnost pa je uvodničar »Kmetkega lista« še prihranil zase, najbrž za prihodnjico. Ampak to še ni vse. To je namreč vse v zvezi s protiruskim blokom, ki ga snuje Anglija, pri čemer bo SLS zadnji ali sklepni člen v protiboljševiški verigi, ki jo je Anglija ovila okrog Rusije. To verigo je gospod člankar »Kmetkega lista« narisal pri Mačku svojim poslušavcem s kredom na mizo in sedaj sprašuje: »Kaj bodo na vse to rekli slovenski kmetje?« — Rekli bodo, da so gospod pri »Kmetkem listu« zelo zabaven gospod in da znajo svoje bravce imenitno za nos vleči. Gospod Čičerin pa mu bodo poslali še red rdečega mačka.

△ Na Hrvatskem nobena stranka noče s klerikalci. To seveda si upa trdit samo »Jutro«, ki poroča, da so hrvatske stranke, ki sklepajo blok proti Radiću, odklonile sodelovanje HPS, kar je gola laž. Kajti znano je, da je HPS že svoj čas ponudbo na sodelovanje v tzv. »Hrvatskem bloku« odbila in zdaj to potrjuje oficijelni komunik, ki ga je izdalo vodstvo HPS in ki pravi: Hrvatska federativna seljačka stranka, hrvatska stranka prava (frankovci) in skupina dr. Buča so ponudile Hrvatski pučki stranki politično in parlamentarno sodelovanje, na podlagi katere bi se imela osnovati tudi volivna kooperacija. To ponudbo pa je glavni odbor HPS gladko odbil in sklenil pri prihodnjih volitvah nastopiti samostojno. — To vest prinašajo vsi zagrebški in belgrajski listi, samo resnicoljubno »Jutro« pa jo je moralo falzificirati, kajpak. In je s tem zatrlo klerikalce vsaj na Hrvatskem, ko jih na Slovenskem ne more.

△ Azijska despotija St. Radića. Tako se je izrazil dr. Superina napram zagrebškemu dopisniku belgrajske »Pravde« o postopanju g. Radića, ki ga je izključil iz stranke in napadel v svojem listu »Dom«. Proti obdolžitvi g. Radića, češ da je dr. Superina denunciral v Belgradu seljačko stranko zato, da mu je vlada podelila zagrebški notarijat, se opravičuje dr. Superina, da je z imenovanjem za ministra izgubil advokaturu v Sisku in se je zato moral pobrigati za svojo eksistenco. Ali kar mu očita g. Radić, to ni res, ker ni z nobenim članom današnje vlade razgovarjal o tem, da je g. Radić na glavni seji HSS rekel, kako bo čez dva meseca prišla rdeča vojska in vse počiistila, ker tega Radić res ni rekel. Pač pa je na vprašanje nekega belgrajskega politika, kaj je s to vojsko, on, Superina, rekel: Radić je na seji glavnega odbora s povzdignjenim glasom rekel, da bo skoro ruska vojska stala na Dunavu in da se bo tedaj v državi napravil red. Na vprašanje dopisnika, kako bo njegovo bodoče razmerje do g. Radića, je g. Superina odgovoril: Ne bom mu prizanašal, ker ga smatram za nesrečo za hrvatski narod in za državo. To ni osebna, ampak politična afera. Na vprašanje, če mu bo sledil še kak drug poslanec, je g. Superina izjavil: Je zelo veliko narodnih poslancev, ki isto mislijo kakor jaz in ki ne morejo več trpeti azijske despotije, ki jo je v stranko uvedel Stjepan Radić. Ampak doslej se ni še nič konkretnega storilo. — Tako dr. Superina o Radiću. Zdej nas pa zelo zanima, kaj bo k temu porekel »Kmetki list«. Saj se vendar vse to tiče tudi SKS, katere vrhovni šef je g. Radić.

„Jutro“ kot zagovornik kinopodjetij.

»Jutro« se je razkoračilo in zagrmelo proti davku na vstopnice za kino. Pravi, da je ta davek nesocialen in krivičen, da bo ta davek plačal mali človek, delavec, državni uradnik, služitelj, privatni nameščeneec. Dalje hujša, da pomeni ta davek obremenitev širokih slojev itd. Koliko je vredno to vpitje?

Predvsem ugotovimo, da se novi davek tiče le tistih filmov, ki jih bo cenzura proglasila za nekulturne. Vsi kulturni filmi so od novega davka izvzeti. Zato so vse kino-prireditve naših prosvetnih društev in prosvetne prireditve v kinih sploh od tega davka popolnoma proste. To je eno.

Drugo pa je to, kdor hoče v kino, bo hodil radi tega davka vseeno, kakor pijanec pičilo žganje, pa če ga še tako obdavi in kadil cigare, pa če je tobak še tako drag. In vendar si nihče ne bo upal trdit, da je davek na špiritovno žganje nesocialen. Kakor je pitje tega žganja zastrupljanje narodovega telesnega zdravja, tako je posejanje nekulturnih prireditev v kinih zastrupljanje ljudske duše, je zlo ali vsaj — če filmi niso naravnost moralno škodljivi — ne pomeni ljudske potrebe, ki bi se ne smela obdavi.

Šolstvo in vzgoja

Razstava risb in ročnih del v zavodu šol. sester v Mariboru.

Zadnja leta se pogosto vrše šolske razstave risb in ročnih del. To je plod preokreta v šolskem sistemu. Naše šolstvo se razvija pod vplivom modernih potreb in modernega napredka iz enostranske intelektualne šole v delovno šolo. To je najbolj zdrav znak razvoja v šolstvu. Njega posledica so pogoste razstave. Na njih se predstavljajo njim bavi delovna šola. Staršem in širšemu občinstvu se nudi vpogled v delavnice naših šol, v njihov razvoj in napredek.

Ako šolske razstave s tega vidika promatramo, potem moramo šolske sestre posebno pohvaliti. Njihova letošnja razstava ročnih del in risb razodeva visoko razumevanje tega smotra delovne šole, na drugi strani pa veliko vestnosti in natančnosti v delu.

Razstava je od 6. jun. do 11. jun. Nameščena je v telovadnici, hodniku in eni stranski sobi v pritiilju šole. Razstava obsega predvsem ročna dela in risbe, torej tehniko in grafiko, ki sta glavni sredstvi delovne šole. V njih se najboljše razodeva metoda delovne šole, ker ste najboljše izobraževalni sredstvi delovne šole. Pri grafiki in ročnih delih je učenčev izdelek sam najboljši kriterij, koliko je vredno njegovo delo, dočim to o drugih predmetih ne velja.

Razporejena so ročna dela in risbe po vrsti od osnovne, meščanske šole do učiteljske, tako, da tvori razstava po svoji sestavi organsko celoto.

Ročna dela so povsod poleg risb, tako, da dobijo povsod enotno sliko o delovni zmoglosti določene kategorije učenk. Vidi se iz razporedbe same, da je bilo prirediteljicam razstave ne tem, da s samim sestavom izdelkov pokažejo notranji razvoj razvijajočega se mladega človeka od malnega otroka osnovne šole, do deklice meščanske šole in dozorevajoče mladenke učiteljske. Zato se zdi odraslemu pri pregledovanju razstave, da ob izdelkih mladine doživlja otroška svoja leta in ponavlja svoj razvoj do polne zrelosti. Taka tehnična ureditev dokazuje okus in pedagoško rutino.

Delo samo dokazuje spretnost učenk osnovne, meščanske šole in učiteljske.

Ročna dela učenk osnovne šole imajo posebno praktični značaj. Učenke se ne uče samo pletenja in kvačkanja, temveč tudi šivanja vseh vrst. Starši bodo veseli, da se njihovi otroci vzgajajo za življenje. Risbe na osnovni šoli predstavljajo prizore iz pravljic. Vidi se na njih originalnost mlade domišljije, ki samoniklo ustvarja. Pri nekaterih učenkah meščanske šole pa se spoznajo že talenti. Iz preproste dekorativnosti prehajajo že v slikovitost, nekatere znajo že pojmovati ritmično naravo in razodevajo razgibanost v konceptih.

Nad vse lepa pa so razstavljena dela v veliki telovadnici. Tu se človek zadivi in obstane pri pogledu na pestro in bogato sliko. Od snežnobelega perila, slikovitih vezenin na preprogah, zagrinjanih drsi pogled k ličnim, umetniško krojenim oblikam in težkim garnituram. Vmes pa poživljajo sliko lepi grafični izdelki, viseči po stenah.

Poudariti se mora velik napredek nasproti prejšnjim razstavam. Preproge, garniture in obleke so vezene po vseh različnih motivih. Posebno ugajajo bogati naši in vezenine, pestre barve narodnih motivov, ki prevladujejo na razstavi. Iz celote se vidi, da prožnja vse izdelke enoten narodni duh, narodna slovenska duša diha iz njih. Sestra učiteljica ročnih del se skrbno trudi, da ne posnema tujih vzorcev, temveč da samostojno ustvarja. To je posnemanja vredno. Emancipirati se moramo povsod od tujih vplivov in ustvarjati iz narodne duše. Šolske sestre gredo v tem oziru našemu času naprej, zato so njih razstave tudi tako domače in vesele. Človek se na njih dobro počuti, ker ne gleda tuje navlake, ampak vidi sebe in svoje bistvo.

Nič ne zaostaja grafika za ročnimi deli, temveč z ozirom na dovršenost z njimi uspešno tekmuje, čeravno na razstavi po množini prevladujejo ročna dela. Risbe na tem oddelku razodevajo že dovršenost. Nekatere se približujejo umetniški vrednosti, n. pr. slike hiš, stolpov in pokrajine ob dravskem obrežju mariborskega mesta. Odkriti bi se dali med njimi celo talenti, ki obetajo lep razvoj v bodočnosti.

Tudi tu se vidi, da gré učiteljici risanja predvsem za to, da uvaja svoje gojenke v realno življenje. Ne uči jih samo nekaj šablonskih tehničnih spretnosti, temveč jih navaja z ljubeznijo gledati življenje in naravo, ter oboje umetniško ponazoriti in poveljavati. To je tudi plemenita svrha umetnosti.

Taka je približno letošnja razstava šolskih sester. Slika je tihih žrtev in ogromnega dela za izobrazbo našega naroda ter vztrajnega napredka na vseh poljih. Kdor hoče imeti užitek, naj razstavo poseti.

REVOZ TRUPLA DR. VOJKOVA.

v Varšava, 10. junija. (Izv.) Danes dopolne so truplo sovjetskega poslanika dr. Vojkova prepeljali iz poslanskega poslopja na kolodvor. Do meje je spremljal posebni vlak tajnik zunanega ministrstva in častna straža poljske vojske.

IZ FRANCOSKE ZBORNICE.

v Pariz, 10. junija. (Izv.) Poslanska zbornica je predlog na prehod k specialni debati o pogodbi glede monopola na vžgalice s 281 proti 243 glasovom odklonila. Vlada ni stavila vprašanja zaupnice.

Kaj se gođi doma

Zadnja pot † Antona Kreča.

Pogreb pokojnega župnega upravitelja Antona Kreča se je vršil na Catežu ob Savi v četrtek dopoldne ob ogromni udeležbi ljudstva in ob nepopisljivi žalosti cele župnije. Pogrebu opravilo je izvršil v spremstvu 28 duhovnikov leskovaški g. dekan, ki se je po opravljeni slovesni sv. maši v ganljivem govoru poslovil od blagega pokojnika. Mogočen pevski zbor je pod vodstvom g. dr. Gerloviča dovršeno pel Requiem in več žalostink. V imenu mladine se je od pokojnika poslovila šolska učenka v lepem govoru. Pri veličastnem sprevodu, ki se ga je domalega udeležila vsa čateška župnija, smo opazili mnogo odličnih zastopnikov iz Brežic in okolice. Prihiti so tudi zastopniki iz Cerkelj, Senčurja pri Kranju in iz Kranjske gore, kjer je blagi pokojnik služboval. Žalovanje je bilo tako silno, da se je videlo, da polagajo v prezgodnji grob najboljšega očeta cele župnije. Počivaj v miru, blaga duša!

Planinci pozor!

Vse zavedne planince in turiste naprošamo, da sporočijo svojim bližnjim sorodnikom in prijateljem, oziroma znancom, ki ne čitajo časopisov, da je Osrednji odbor Slovenskega planinskega društva do danes otvoril že sledeče koče:

Orožovo in Malnerjevo kočo na Črni prsti, zadnja pestaja Bistrica-Boh. jezero. (Najlažja in najhvalejša tura v juniju!) Staničevo kočo, Erjavčovo kočo na Vršiču, Aljažev Dom v Vratih, obe golški koči, okoli katerih se razširja posebno v tem mesecu opojni duh divnih narcis, Krekovo kočo na Ratitovcu, Dom na Krvavcu, Čozovo kočo, Kamniško sedlo, Veliko Planino in Kamniško Bistrico, pri kateri si lahko ogledate lep naravni most, Predoselj in krasni slap Bistrice. Kamniška podružnica otvori v nedeljo, 12. t. m., novo pot v Predoselj!

Novo turiste naj naši planinci opozore, da se hure s Kamniškega sedla na Kokrsko sedlo in od tam čez Greben na Krvavec še ne priporoča, ker je še prezgodaj. Nikdo od turistov in ljubiteljev prirode pa naj ne pozabi, da je Bohinj in Bohinjsko jezero eden izmed najlepših kotičkov Slovenije in Jugoslavije. Postrežba v hotelu Zlatorog in Sv. Janezu je prvovrstna in kopanje v Bohinjskem jezeru zelo prijetno. Jezero se je v zadnjih vročih dnevih dobro ogrelo. Ne pozabite planinci, pozoriti svoje tovaršice, ki ne berejo dnevnega časopisa, da se lahko napravi lepa enodnevna tura iz Bohinjske Bistrice mimo Malnerjeve koče na Črno prst in od tukaj mimo Orožnove koče, kjer je izborna postrežba in do Sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru v enem dnevu. Vaak planince ma najboljše zveze ob sobotah in nedeljah na vse zori omenjene planinske točke in dobi tudi pod zgotovimi pogoji polovično vožnjo, kar se izve v pisarni Osrednjega odbora v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7, II. nadstropje.

Tretji planinski zbor v Kamniku.

Na binkoštni ponedeljek je bil v Kamniku tretji planinski zbor, ki ga je na inicijativo oblastnega agrarnega komisarja dr. Spiller-Muysa sklical Planinski odbor za kamniški okraj. Zbora se je udeležilo nad 250 kmečkih gospodarjev iz vseh planinskih okrajev Slovenije. Došli so zastopniki planšarstva iz Radovljanskega, Kranjskega, pa tudi Gornjegrajskega okraja, največ pa jih je bilo naravno iz kamniškega okraja, kar jasno dokazuje, da so se začeli tudi tu planinski posestniki zanimati za izboljšanje in moderniziranje svojega planinskega kmetijstva. Zbor so počastili številni zastopniki oblastev in organizacij. V imenu velikega župana ljubljanske oblasti je pozdravil zbor referent za agrarne operacije vladni svetnik Delela, v imenu oblastnega odbora pa oblastni poslanec Novak, dalje oblastni kmetijski referent za ljubljansko oblast inšp. Černe (oblastni kmetijski referent za mariborsko oblast inšp. Zidanšek je v imenu obžaloval, da se zbora ni mogel udeležiti in mu je želel ves uspeh), zastopnik Kmetijske

družbe kmetijski svetnik Rohrman, okr. glavar dr. Ogrin in drugi. Za častnega predsednika je bil izvoljen oblastni agrarni komisar dr. Spiller-Muys, za zbor vodečega predsednika načelnik planinskega odbora kamniškega Cerar, za podpredsednika oblastni poslanec Novak, načelnik planinskega odbora radovljanskega Ažman.

Po pozdravnih govorih predsednika in zastopnikov oblasti in organizacij so podali načelniki planinskih odborov za kamniški, kranjski in radovljanski okraj obširna in zanimiva poročila o stanju planin in planšarstva v njihovih področjih, na kar so sledili strokovni referati. O »Pašništvu in planšarstvu« *je izčrpno predaval okrajni kmetijski referent Josip Sustić, »Živnorojevo v kamniškem okraju« *orisal z živahnimi izjavami načelnik živnorojske zveze Bore, »Planinsko širarstvo« *je izborno obdelal strokovni učitelj za mlekarstvo Beve, o »Higijeni in pašnikih« *pa je podal strokovna navodila veterinar Rauter.****

Udeleženci so z vidnim zanimanjem sledili izjavam gg. predavateljev in vztrajali do 1. ure popoldne.

Popoldne se je vršila poučna ekskurzija na živnorojsko posestvo Križ in Volčji potok.

Zbor je sklenil, da se vrši prihodnje leto planinsko zborovanje v Gornjem gradu.

Jubilej pevskega društva „Tomislava“ v Varaždinu.

Na binkoštno praznike je slavilo varaždinsko pevsko društvo »Tomislav« *10 letnico svojega obstoja in delovanja. V ta namen je prihitelo v nekdanjo prestolico Hrvatske v zgodovinski Varaždin pevsko društvo »Lisinski« *iz Zagreba, pevski zbor Glasb. Matice v Ljubljani je bil zastopnik po tročlanskem odposlanstvu z ravnateljem g. Hubadom na čelu, mariborsko Glasb. Matica pa po ravnatelju g. Hladeku. Poleg drugih gostov so bili navzoči tudi skladatelji gg. Božidar Širola, Krsto Odak in Marij Kogoj.**

Pevsko društvo »Tomislav« *se je porodilo v burnem letu 1917. ter se je razvilo pod spretnim vodstvom pevovodje g. dr. Ernesta Krajanskega, ki vodi z ljubeznijo in izredno sposobnostjo društvo ves čas od njegovega postanka, v eno najboljših hrvatskih pevskih zborov, ki stopajo smelo naprej z razvojem glasbene kulture. Ako pomislimo, da dosega mesto Varaždin komaj 1400 prebivalcev, ki so močno namešani z Nemci in Madjari, si skoraj ne moremo misliti, da v tem mestu delujejo z uspehom tri hrvatske pevske družbe, katerim prednjači »Tomislav« *z najinteligentnejšim, najposobnejšim in najbolj delavnim pevskim materijalom. Že v prvem letu po prevratu je društvo pohitelo v svet, med drugim tudi v Ljubljano ter želo s svojim moškim zborom najboljše uspehe s svojim nastopom na koncertu v »Unionu«.**

Društvo se je med tem razvilo v mešani zbor s 60 člani ter je proslavilo svojo desetletnico z znamenitimi intenzivnega dela z dvema prvovrstnima koncertoma. Na binkoštni ponedeljek je proizvajal cerkve koncert starejših duhovnih skladb, ki so cerkve knocert starejših duhovnih skladb, ki so nastale v letih 1450—1600. Na programu so bile skladbe skladateljev Jana Okeghema (Kyrie e Christe iz maše »Cuiusvis tonie), Gallusovo »Credo« *iz maše »super mixolydium«, Marka Ingegneri »Tenebrae factae sunt«, ki je bila poleg Orlando Lasso »Super flumina Babylonis« *izvajana z največjo milino in čutom. Mešani zbor »Tomislav« *je odpel vse točke precizno, posamezni glasovi so sorazmerno porazdeljeni v harmonično celoto, ki požorno sledi večji roki dirigenta g. dr. Krajanskega. Skladbo »O magnum mysterium« *Giovanna Gabrielli sta izvajala skupno mešani zbor »Tomislav« *in moški zbor »Lisinskega«, koncert pa je bil zaključen z mogočnim »Psalmom 147« *Constanza Porta, kjer sta pod taktirko dr. Krajanskega zmogovito nastopila oba mešana zbora »Tomislav« *in »Lisinski«. V prostorni cerkvi je bilo zbrano vse Varaždinsko izobraženstvo, ki se vidno zanima za vse vrste lepega petja.*******

Slavje 10 letnice »Tomislava« *je doseglo svoj višek na matineji, ki se je vršila ob 11 dopoldne na binkoštni ponedeljek v veliki dvorani mestnega gledališča, kjer so se izvajale izključno skladbe modernih slovanskih skladateljev. To je bil res pravi pevski praznik, ki je zaslužil polno hišo najodličnejšega občinstva. Ruska glasba je bila zastopana po N. N. Čerepnjuju z dvema cerkvenima skladbama »Pridite pomolimsja« *in »Ninje otpušajeti«, katere je zbor zapel v staroslovanskem originalu. Sledile so realistično podane Dve pesmi**

PLATNENI ženski čevlji Din 39-VOIKA

z zajamčeno pristnimi usnjenimi podplati nasproti Mestnemu domu

čuda Jakova Gotovaca »Jadovanka za teletom« *in »Smešno čudo«, katere je izvajal v letošnji sezoni pevski zbor akademikov iz Belgrada »Obilič«. Vse omenjene skladbe je izvajal 55 članski mešani zbor »Lisinskega« *iz Zagreba pod umerjeno temperamentalnim vodstvom dirigenta g. Krešimira Baranoviča tehnično tako popolno, kakor bi jedva to zamogel še kateri drugi zbor v Jugoslaviji. Sledile so tri skladbe E. Adamiča »Zazibalka«, Krsta Odaka »Rapsodija I« *in Josip Stoler-Slavenskega »Molitva dobrim očim«, katere je izvajal pod vodstvom g. dr. Krajanskega mešani zbor »Tomislav«. Po tem izvajanju lahko smelo trdimo, da je »Tomislav« *med prvimi zbori v naši domovini. Ako »Zazibalka« *še ni popolnoma ogrela, sta to storili težka »Molitva dobrim očim« *in čuvstvena »Rapsodija« *navzočega skladatelja Odaka. Zbor zveni homogeno, obvlada z lahkoto vse težke moderne skladbe in je že želeli, da se predstavi ponovno našemu koncertnemu občinstvu. — Tretji del koncerta je izpolnil zopet »Lisinski« *z najmodernejšimi s. dobimi češkimi skladbami dr. Emila Axmana »Velika noč bednih« *ter Jaroslava Křičke »Staromestni stolpe« *in »Advent«, katere je izvajal zbor že na majskega koncertu v Zagrebu z velikanskim uspehom v češčini. Elitno občinstvo je strme obduvalo izvajanja »Lisinskega«, ki je — zdi se — z nedosegljivo tehniko izvajal z naj-**********

večjo lahkoto in obenem občuteno navedene proizvode najnovejše češke glasbe. Občinstvo jim je oduševljeno prirejalo iskrene ovacije ter jih dobesedno zasulo s cvetjem. »Tomislav« *in njegovo odličnemu pevovodji so bili poklonjeni venčci, med drugim tudi od pevskega zbora »Glasb. Matice« *v Ljubljani in srebrni lavorov venec pevskega zbora »Lisinski«.**

Se pred matinejo je bila odkrita ob 9. uri prisotnosti zastopnikov državne, politične in vojaške oblasti ter mnogobrojnega občinstva na rojstni hiši spominska plošča skladatelju Vilku Novaku. Dr. B. Širola je v dolgem govoru opisal zasluge skladatelja na glasbenem polju, združena moška zbora »Tomislav« *in »Lisinskega« *za zapela dve pesmi, nakar je predsednik pevskega zbora »Tomislav« *g. prof. Krešimir Filič izročil ploščo v varstvo mestne občine.***

Po matineji je priredila mestna občina na čast gostom banket, kjer je komisar v prisrčnih besedah pozdravil goste in čestil k 10 letnici »Tomislava«, poudarjajoč, da je pesem ohi faktor, ki nas najbolj zbližuje vse sinove od Triglava do Vardara. Govorili so tudi prof. Filič, ki je napil Nj. Vel. kralju ter ravnatelj g. M. Hubad, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da se naša domovina zamore ponašati s takimi vzor-pevskimi zbori, kot sta »Tomislav« *in »Lisinski«.*

Slovenci v Italiji

Značilen proces.

V torek se je zaključil v Trstu znameniti proces Don Luxa : »Popolo di Trieste«. Don Luxa, župnik v Lazaretu, je tožil »Popolo di Trieste«, glasilo fašistovske stranke na Tržaškem, radi klevete. Stvar se je zasukala tako, da se je tožitelj spremenil v obtoženca. Predvsem moramo popisati dogodek, ki je dal povod za napade proti duhovniku Luxi v »Popolu«. Dne 4. aprila 1926, t. j. na lansko veliko noč, se je v Pobjegih, ki spada pod lazaretsko občino, vršil pogreb fašista Furlančiča. Pogreba se je udeležila tudi skupina fašistov pod vodstvo tajnika Pizziga, ki je nosil prapor. Igrala je godba, pri kateri je sodelovalo več domačinov, ki jih Pizziga ni mogel trpeti. Tajnik Pizziga je nenadoma prišel vpiti, da ne dovolj, da bi pri pogrebu fašista igrala »komunistična« *godba in je zahteval, da se morajo nekateri člani godbe odstraniti. Nastala je strašna zmešnjava. Pogrebi so položili krsto na tla, češ da ne bodo nesli mrliča, ako se prisilijo njihovi tovarši pri godbi, da zapustijo pogreb. Župnik Luxa, ki je vodil pogreb, je skušal ljudstvo pomiriti; pozval je Pizzigo k redu. Ta mu je zabrusil v obraz: »Vi se brigajte za duhovske zadeve!« *Nato je zapustil pogreb. Pizziga je o vsem poročal fašistom v Koper in dodal — kakor se razvidi iz procesa — da mu je duhovnik Luxa zabranil udeležiti se pogreba s fašistovskim praporom. Par dni pozneje so se javili pri župniku Luxi v Lazaretu fašisti dr. De Petris, Piero Almerigogna in Romita, vsi iz Kopra. Zahtevali so zadoščenja radi incidenta med pogrebom v Pobjegih. Med župnikom in fašisti je prišlo do prerakanja, med katerim se je Piero Almerigogna, dopisnik »Popola di Trieste«, tako spozabil, da mu je dal zausnico in ga poslal z besedami: Bruto scilavo, indegno servitor di Cristo, t'insegnerò io a dire »dober dan« *(Bruto scilavo, nevreden Kristusov služabnik, te bom že jaz naučil pozdravljati »dober dan«). Isti dan se je Almerigogna izrazil proti drugim osebam: »Vrv in milo za tega duhovnika, obestij ga bomo na to drevo.« *To je razvidno iz obtožnice, ki jo je objavil tudi »Popolo di Trieste«. Radi osebnega napada je župnik zahteval pismeno zadoščenja od Almerigogna, ki je bil med vojno kapetan. Almerigogna mu je odgovoril s serijo člankov v »Popolo di Trieste«, v katerih je župnika ostro napadal. Za razvoj procesa je najvažnejši članek »Incidenti v Pobjegih, v katerem je med drugim rečeno: »In****

prišel je, ali boljše, nadaljeval je neki italijanski duhovnik pridigati v slovenskem jeziku in s tem pogostoma vzbudil smeh, ker jezika ni znal; krstil je v slovenskem jeziku; dovolil je, da se je z groba nekega pohabljenca odstranila italijanska trobojnica; ostenativno je pozdravljaj na cesti kmetje v slovenskem jeziku in bogve kaj vse bi še bil dovolil, ako bi mu v nedeljo (na veliko noč) fašisti, ljubosumni čuvaji ne »komisac« *in kokoši, ampak italijanstva v občini, ne zaklicali: Stojte! — Župnik Luxa je vložil tožbo proti Pizzigi radi obrekovanja po vasi, proti Almerigogni radi groženj (s smrtjo), ajvnega sramotenja z besedo in potem časopisja in proti inž. Menesinju kot nekdanjemu odgovornemu uredniku lista »Popolo di Trieste«. — Predvsem je treba poudariti, da je don Luxa Italijan. Pri procesu je dr. Gambini izjavil, da je bil Luxa dober Italijan, da je bil najintimnejši prijatelj njegovega sina, ki je padel na Kalvariji kot italijanski prostovoljec proti Avstriji. Njegovo imenovanje za župnika v Nazaretu so fašisti pozdravili z navdušenjem, vedeli so, da je Italijan. Don Luxa je uvedel v Pobjegih tudi italijansko pridigo, ki je prej ni bilo. To je potrdil pri procesu tudi škofov namestnik mons. Mecchia. Don Luxa pa je bil in je še danes tudi vnet katoliški duhovnik, ki hoče dobro svojim vernikom, naj bodo Italijani ali Slovenci; zato je govoril in molil (pri krstu tudi) s Slovenci slovenski, z Italijani italijanski; kakor je predpisano. Don Luxa obvlada namreč dobro tudi slovenski jezik, služboval je tudi v Jelšanah. — Druge osebnosti, ki nastopajo v procesu, so povečini znane.*

Drugo kolo državnega prvenstva.

V nedeljo 12. junija Hašk (Zagreb): Ilirija

Na igrišču ILIRIJE.

Ob 17. uri. Ob vsakem vremenu.

Predtekma: Ob 15.30 uri

Ljubljana A-team : B-team.

Pismo iz Egipta.

Pri nas v Egiptu so na dnevnem redu diference med Angleži in Egipčani. Kakor kaže, bi Egipčani radi posnemali Kitajce in vse Evropejce iz dežele pognali. V tem smislu se je govorilo v parlamentu v Kajiri, v tem smislu se obnašajo domačini in pa tudi državni uradniki zlasti še v luki. Da bi se vsak nemir še o pravem času popolnoma preprečil, zahteva Angleška vrhovno nadzorstvo nad egiptovskim vojaštvom, kakor je bilo pred letom 1923; Egipčani se pa branijo. Angleška je svojo zahtevo glede nadzorstva že podprla. Dne 1. junija sta pripluli v pristanišče Aleksandrije dve izmed največjih angleških vojnih ladij. — Da bo Egipt odjenjal, je gotovo, kajti Anglija je pripeljala tudi par tisoč vojakov, ki čakajo, da se izkrcajo o prvi potrebi. Kakih 600 vojakov, nekaj artilerije in zračno brodogrje je pa že tako na periferiji Aleksandrije, ker popolnoma brez angleškega varstva nismo nikoli.

Vreme imamo kakor v najhujšem poletju, obenem pa vlažno, da smo ves ljubi dan in vso dolgo noč vsi premočeni.

Drugega posebnega ni. Če bo kak kraval, bodo že brzogaj povedali. P. A. C.

Spominajte se
Podporna društva slepih,
Ljubljana, Wolfova 121

Dr. P. Roman L. Tominec, O. F. M.

Alessandro Manzoni in stoletnica njegovega romana „I promessi sposi“.

11. junija 1827 — 1927.

Eckermann, Goethejev slovečli prijatelj in vestni kronist skupnih večerov ter razgovorov, sporoča že dne 18. julija 1827 — torej komaj dober mesec, ko je roman »I promessi sposi« *izšel, takole: »Danes je bila prva Goethejeva beseda pri mizi, da Manzonijev roman vse presega, kar sličnega poznamo. Menim, da mi Vam ni potrebno več povedati kot dejstvo, da je notranja zasnova, vse kar prihaja iz pesnikove duše, povsem popolno, in da zunanost, vsi orisi pokrajini in podobno, za prvim niti za las ne zaostajajo. Tak vtis imam pri branju, da se mi menjava začudenje in ganotje in eno prehaja v drugo... V tem romanu se šele prav vidi, kaj je Manzoni... »Tako je za tem hočem brati najboljši roman Walterja Scotta na priliko »Waverley«, ki ga še ne poznam in videl bom, kako vpliva Manzoni poleg velikega angleškega pisatelja.«*

Tako veliki sodobnik o velikem delu sočelnika. Roman »I promessi sposi« *je začel Alessandro Manzoni pisati 24. aprila 1821 in sicer, kakor nam v svojih memoarih pripoveduje njegov pastorek Stefano Stampa, potem ko je začel pozorno prebirati odredbe v mest-*

nem arhivu. Ena teh odredb (grida) je bila tista, ki jo v romanu bere Renzo na povelje doktorja Azzecca-Garbugli o kaznih, ki zadevajo tistega, ki bi z grožnjami ovalal duhovnika blagosloviti zakon. Prvo pobudo posvečati večjo pozornost zgodovini svojega naroda mu je pa dal Walter Scott.

Zgodovinski momenti so enako kot pri W. Scottu tudi pri Manzoniju podrejeni romantičnemu zapletlaju. Zgodovina in zgodovinske osebnosti tvorijo ozadje, a prav potom njih dobe ostali večjo privlačno moč. Pisatelj ni obrnil pozornosti na slikovito in tako slavno dobo svoje domovine — renesanso. Temveč zazrl se je tja v dobo, ki jo imenujejo »prosvetljeni« *duhovi najbolj žalostno — protireformacijo. Dejanje je najbolj zgoščeno v letih 1628—1630, ki je v njih milanska provinca najbolj trpela vsled nasledstvene vojne: Mantua—Monterrat. Vojni stiski je sledila kuga in lakota, ki je skoro polovico prebivalcev umorila. Glavno ozadje tvori Lombardija od Milana do Monze. Vse delo preveva globoka in živa vera katoličana, ki je vero v mladih letih strasti izgubil, pozneje pa po rokah svoje dobre žene, kalvinke konvertitinje zopet našel. Zasnova in izpeljava vsega dela, karakteristika in dialog, izpolnjeni jezik in občutje, vse je tako preprosto, tako enostavno in menda prav zato tako globoko ostane v spominu. Poves se prične na večer 7. novembra 1628. In že stopajo pred nas tiste žive postave: Don Abbondis, Lorenzo Tramaglino,*

Lucia Mondella, Renzo, varavi Azzecca-Garbugli in stari, očetovsko dobri Pater Christoforo, ki ga odlikuje velika odločnost in usmiljenost z ubogimi. Don Rodrigo, intrigant in hotnež, in uboga za življenje ogoljufana »signora«, spletke vseh mogočih ljudi zavirajo poroko zaročencev — Lucije in Renza, dokler končno ne posežeta vmes kuga in smrt in razrešita neštete vozle človeške zlobe in božje previdnosti.

Alessandro Manzoni je bil rojen 7. marca 1785 v Milanu. Takoj po rojstvu je bil dan v rejo na kmete. Šestleten deček je vstopil v internet zavoda očetov Somaskov, nato pa pregan po revoluciji k Barnabitom. Komaj iz zavoda, se je udal vsem strastem in tudi hazzardni igri. Tedaj sloveči pesnik Vincenzo Monti, ga je rešil še pravočasne pogube. 20 letnega ga je vzela mati Donna Giulia v Pariz, kjer ga je uvedla v literarne salone. Ondi so imeli ateisti glavno besedo in ni bilo treba mnogo truda, da se je mladi Manzoni pridružil tem skeptikom in opustil vse religiozne vaje. Kakor rečeno ga je njegova žena Henrieta Blondel — kalvinka — sama iskaje resnice privedla nazaj k veri otroških dni.

Manzoni je ime je danes svetovno slavno. Primerjajo ga z največjimi romancierji vseh narodov in njegovo delo je prevedeno malone v vse kulturne jezike. Znamenit je tudi njegov ciklus himnov k glavnim praznikom cerkvene leta. Umril je 23. marca 1873 na svojem posestvu pri Milanu.

Tajnik Pizziga je kmet in znan po Istri kot vnet fašist, rodovine je slovenske in italijanskega jezika dobro niti ne zna. — O poteku procesa bomo omenili le najvažnejše stvari, dasi je proces zanimiv tudi v podrobnostih. Don Luxa je popisoval dogodke, ki smo jih zgoraj omenili. Predsednik, svetnik Macor: »Toda vi ste pridigali v slovenskem jeziku...« Don Luxa pojasni, kako je bila nekada v Pobjah celo samo slovenska pridiga. Predsednik: »Toda, vi ste krstili v slovenskem jeziku...« Don Luxa razloži, da se mora vršiti obred vendar v latinskem jeziku; le molitve z botri je ponavljal v slovenskem jeziku, ako so bili botri Sloveni, sicer v italijanskem. Predsednik: »Povejte, kako je bila odstranjena trobojnica z groba vojnega pohabljenca.« Don Luxa: »Jaz nisem čuvaj pokopališča, ki ga upravlja občina.« Predsednik: »Vi ste pozdravljali kmete z »Dobro dno!« Don Luxa: »Tako je.« Predsednik: »Je res, da ste razdeljevali med mladino slovenske knjige?« Don Luxa: »Res je. Knjige mi je poslala neka knjigarna iz Gorice.« Mons. Mechia je kot priča izjavil, da gre za katoliške knjige, ki so cenzurirane po cerkvenih in političnih oblastih; tudi drugi duhovniki po Italiji širijo take dobre katoliške knjige. Med svojim govorom se je državni pravdnik obrnil proti župniku Luxi z besedami: »Naravnost triumfalna bi bila vaša obramba, ako bi bili pripeljali sem kakega dečka, ki bi rekel: dobil sem od župnika italijanske knjige.« — Izmed priče je bil najbolj napadalen dr. De Petris, fašistovski tajnik v Kopru. Dr. De Petris je med drugim izjavil, da ga je Don Luxa, ko je od njega zahteval, da opusti slovensko pridigo,

zavrnil: »Slovenci, četudi znajo italijanski, imajo pravico do slovenske pridige, ker so jo podedovali od Avstrije.« Dr. Petris je seveda napravil s tem pričakovani vtis; s pokojno Avstrijo ni težko operirati. Toda na fašistovskem kongresu v Pulji je dr. Petris podal izjavo župnika Luxe drugače. V Pulji dr. Petris sploh ni omenil Avstrije, pač pa dejal, da je Luxa rekel, da ne more opustiti slovenske pridige, ker je v Pobjah že stoletja v navadi. Dr. Petris je vzkliknil še med procesom: »Na križevem potu v cerkvi v Pobjah se še po desetih letih od odrešenja blestijo slovenski napisi.« — Pričo Antona Kneza, ki je imel pričati za župnika, je predsednik odsvolil, ker se dela, kakor da ne zna italijansko. — Poleg mons. Mechia je bil zaslišan tudi mons. Zebocchin, ki je istotako poudarjal, da je don Luxa ravnal po cerkvenih predpisih. Zahtevalo civilne stranke župnika Luxe, naj se zasliši kot priča tudi tržaški škof, je sodišče zavrnilo. — Podestat iz Kopra je s posebnim poudarkom omenil, da je župnik Luxa kot jetniški kaplan v Kopru prejel državno plačo. Tedaj ga je župnik Luxa prekinil: »To je proces proti katoliški cerkvi!« — Predsednik je vprašal obtoženca Almerigogna, ali je res bil italijanski prostovoljec. Župnikov advokat: »Saj to vendar že vsi znamo. Čas bi bil, da s tem nehate.« — Po dolgem posvetoivanju je predsednik prečital razsodbo. Pizziga, Almerigogna in Menesini se oprostijo, tožitelj don Luxa se pa obsodi na poravnavo stroškov. S tribune zadnji »Giovinezza«. — Proces vsekakor kaže, kako težko je služiti v Primorju celo italijanskemu duhovniku, če ima fašiste proti sebi.

»Franz-Josef«-grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljši uspehe za čiščenje črev celotno pri polstransko ohromelih bolnikih. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

★ Mesto venca + župniku Kreču daruje društvu slepih 100 Din Martin Pleterski v Cerkljah.

★ Posebni pažnji cenj. čitateljev se priporoča današnji številki priloženi prospekt za naročbo srečk Drž. razr. loterije najsrečnejše tvrdke M. S. Serdarusić, Beograd, Jevremova 32.

Vabilo na

izredni občni zbor

Tipografske zadruge v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki bo dne 20. junija ob petih popoldne v posvetovalnici »Jugoslovanske tiskarne«.

Edina točka dnevnega reda: Prememba naslova v členu 1. zadr. pravil.

Načelstvo.

Ljubljana

Občni zbor Zveze za tujski promet. Včeraj, ob enajstih popoldne, se je vršil v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo občni zbor Zveze za tujski promet v Sloveniji. Občni zbor je otvoril predsednik dr. R. Mar. Občnega zbora so se udeležili zastopnik mariborskega vel. župana dr. Pfeiffer, zagrebški delegat dr. Radičević, predsednik SPD dr. Tomineš, dalje dr. Gregorič, predsednik Zveze hišnih posestnikov Frelih in drugi zastopniki. Iz predsedniškega poročila je razvidno vse veliko delo Zveze za razvoj tujskega prometa v Sloveniji. V odbor so bili izvoljeni večinoma stari odborniki. Pri slučajnostih se je vnela živahna debata o pospeševanju tujskega prometa v Sloveniji in o uvedbi nedeljskih vlakov na važnejših progah. V debato so posegli vladni svetnik dr. Andrejka, načelnik ljubljanske železniške direkcije g. E. Vargazon, predsednik SPD dr. Tomineš, dr. Gregorič, predsednik Avto-kluba dr. C. Pavlin, dalje gg. Kenda, Rihteršič, Frelih in drugi. Pri debati se je ugotovilo mnogo važnih dejstev, ki ovirajo razvoj tujskega prometa v Sloveniji ter so bili sprejeti tozadevni sklepi, da se te ovire odstranijo.

Mednarodna ženska zveza. Gospa profesor Leposava Petković, predsednica našega Narodnega ženskega saveza, je te dni odpovala v Ženevo, kjer se vrši seja upravnega odbora Mednarodne ženske zveze v zvezi s konferenco o zaščiti dece. Na povratku se bo ustavila v Ljubljani, da poroča o delu uprave v zadnjih dveh letih. Kraj in čas predavanja se bo pravočasno objavil, za danes je opozarjamo nanj vsa ženska društva, ki so člani Zveze, pa tudi vsakogar, ki se zanima za delo Mednarodne ženske zveze. — N. Z. S.

Umrl je naš dolgoletni naročnik in zvest priatelj SLS gospod Ivan Wimmer, nadpaznik pris. del. v pok. v visoki starosti 80 let. Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob treh popoldne iz hiše žalosti Ravnikarjeva ul. 3. na pokopališče k sv. Križu. Naj počiva v miru!

Ne zamudite! Izlet Jadranske Straže bo jutri v nedeljo ob dveh popoldne k Mokarju na Izanski cesti, pol ure hoda iz Ljubljane. Colni vozijo iz Trnovskega pristanišča vse popoldne. Istotako vozijo avtomobili vse popoldne od Karlovskega mostu. Več na lepakih.

G. Jernej Ložar, ki je nedavno razširil svoje prostore na cesti sv. Petra št. 20 in jih okusno preuredil, tako da predstavljajo lepo moderno fronto izloženih oken, ne izdeluje in prodaja samo oblek, temveč ima tudi trgovino klobukov, perila, kravat in vseh ostalih potrebščin te vrste. Izdeluje tudi duhovniško obleko, talarje, ter ima v zalogi celuloidne ovratnike in slično. Izdelava znanega mojstra je prvovrstna, cene pa zmerne.

Sentpetersko prosv. društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, 12. t. m. izlet na Sv. Jošt pri Kranju. Odhajamo z vlakom ob 6.55 zjutraj. Za službo božjo je preskrbljeno. Vabimo vse člane, da se izleta udeležijo.

Strokovna zveza javnih nameštencev in Organizacija jav. nameštencev, somišljenikov SLS v Ljubljani, imata danes zvečer ob osmih važno odborovo sejo v kleti I. del. konz. društvo, Kongresni trg 2. — Tajništvo.

2. letošnji izlet Umetnostno zgodovinskega društva bo le ob ugodnem vremenu, v nedeljo, dne 12. junija t. m. pod vodstvom dr. F. Steleta v Laško (vozni cilj). Ogled cerkve Marija Gradec (novo odkrite freske iz sred. 16. stol.), Laškega (župna cerkev, sodnija, muzej), cerkva: sv. Mihaela nad Laškim ter sv. Katarine in event. še sv. Krištofa. Sestane na glavnem kolodvoru v Ljubljani ob 7.30 zjutraj, povratek zvečer. Pešhoje vsega poldrugo uro.

Popisovalni urad mestnega magistrata je radi snaženja uradnih prostorov danes v soboto dne 11. junija 1927 za stranke zaprt. Izvzeti so le najnujnejši slučaji.

Koncert dne 11. in 12. t. m. od 20. do 1. ure. Restavracija pod »Skalco«, Mestni trg, št. 11.

Radi pozne sezije znatno znižane cene!

Oglejte si naše izložbe!

Gričar & Mejač

○ Mesto cvetja na grob + gđne Mare Remčeve daruje 100 Din za dom slepih A. Cepon.

○ Pokrajinska zadruga kleparskih, instalacijskih in kotlarskih mojstrov Ljubljana sporoča, da se vrši vajeniška preizkušnja v petek 24. junija. Prošnje doposlati do 17. junija. Odbor.

○ Nove trafike se nameravajo ustanoviti v Ljubljani in sicer v Einspielerjevi ulici (za Bežigradom) in na trgu Tabor. Vojni invalidi, vdove in sirote, ki na podelitev kake trafike reflektirajo, naj se takoj zglasijo v pisarni krajevnega odbora U. V. I. v Ljubljani, šentpeterska vojašnica.

○ Usmiljenim srecm. Poštena in skrbna, toda vsled trajnega pomanjkanja in bolezn onemogla žena, oziroma mati štirih šole obveznih do krajnosti oslabiljenih otrok, katerim skrbni oče in pošten mož vestno prinaša do zadnje pare prislužen denar, prosi usmiljena in sočutna srca, da ji pomagajo s kakršnimikoli milodari. Sprejema jih uprava »Slovenca«.

○ Popravila v Gosposki ulici. V Gosposki ulici odkopavajo sedaj jarek, v katerega so položeni električni kablji, plinske in vodovodne cevi. Nerabne in izrabljene cevi nadomeščijo z novimi. Cesta je za promet z večjimi vozili zaprta.

○ Tatvine. Tvrdisi »Transformator« na Dunajski cesti je neznan uzmovič ukradel v noči od četrta na petek 50 kg bakrene žice, vredne 2300 Din. — Aretiran je bil neki sumljiv mož, ki je prodajal pri raznih strankah zlate ure in verižice, o katerih izvoru noče povedati nič določenega. Najbrže jih je kje ukradel. Prijavljene so še tri manjše tatvine.

8 Din VINO 8 Din

Restavracija pod »Skalco«, Mestni trg 11.

○ Specijalna trgovina dunajskih bluz, otroških oblek. Kristoflič-Bučar, Stari trg.

○ Priporočamo! Samo nekaj časa še traja prodaja vsega, radi preselitve preostalega oblačilnega blaga po izredno globoko znižanih cenah. Ostanke po skoraj polovičnih cenah. Manufakturna trgovina pri Zmajskem mostu, nasproti Jugoslovanske tiskarne.

Drugo kolo državnega prvenstva.

V nedeljo 12. junija

Hašk (Zagreb): Ilirija

Na igrišču ILIRIJE.

Ob 17. uri.

Ob vsakem vremenu

Predtekma: Ob 15.30 uri

Ljubljana A-team: B-team.

Maribor

□ Železniški minister v Mariboru. Po poročilih belgrajskih listov je prometni minister odpoval v Skopje, v resnici pa je bil 7. junija v delavnici drž. železnice v Mariboru. V spremstvu ravnatelja ljubljanskega ravnateljstva Kneževića si je prejel v eni uri ogledal vse naprave in nato odpoval, ne da bi sprejel odposlanca 4 delavskih organizacij, ki so potem svojega načelnika prosili za sprejem. Pač pa so mu inženjerji, vodje oddelkov, mišogrede razložili razne želje tehnične značaja. Vprašanje preskrbe zavoda s prepotrebim materialom se ni razmotrivalo.

□ Velika dobrodelna tombola poštinih uslužbenecv se vrši v nedeljo popoldne na Glavnem trgu.

□ Pomočniška in vajeniška razstava bo v nedeljo 12. junija ob 10 dopoldne v Götzovi dvorani »Union«. Občinstvo ima dostop na galerijo med otvoritvijo. Potem se vrši koncert na vrtu.

□ Najnovejša Cerkenikova drama na mariborskem odr. V ponedeljek bo v gledališču Cerkenikova drama »Očiščenje«. Valo Bratina nastopi kot gost prvič v tej sezoni.

□ Zrelostni izpiti so se pričeli danes 11. junija na mariborskih srednješolskih zavodih. □ Izpiti v bogoslovju. V četrtek so se pričeli izpiti v bogoslovju, ki s presledki trajajo do 2. julija. Izpraševalni komisiji predseduje stolni prošt Martin Matek.

□ Nova državljana. 10. junija sta na okrajnem glavarstvu prisegla kot nova naša državljana Franjo Mautner, uslužbenec v delavnici državne železnice v Mariboru, in njegova soproga Julija.

□ Društvo odvetniških in notarskih uradnikov opozarja svoje članstvo, da bo v nedeljo, dne 12. junija 1927, ob devetih dopoldne v zadnji dvorani restavracije pri Stari pivovarni (Halbwidl), Jurčičeva ulica VII., občni zbor z obširnimi dnevnimi re-

Dnevne novice

Teharčanom in teharskim faranom v vednost.

V nedeljo 12. t. m. izide teharska številka »Ilustriranega Slovenca«. Po zaslugi art. polkovnika v pok. g. Otona Šimuniča na Teharjih, se nam je posrečilo zbrati skoro vse zgodovinske preostanke, ki se nanašajo na teharsko plemstvo. Minulo je ravno 30 let, ko je teharski posestnik in velik rodoljub in dobrotnik teharske občine pokojni g. Josip Pečnak izdal sistematično delo »Zgodovino teharskih plemičev«. To delo se danes že težko dobi. Uredništvo »Ilustriranega Slovenca« je vsled tega zaprosilo za informativen članek o zgodovini teharskega plemstva znanega zgodovinarja in dobrega poznavalca teharske zgodovine g. dr. Frana Kovačiča, semeniškega profesorja v Mariboru, na kalerega članek Teharčane posebno opozarjamo. Teharska številka se dobi pri g. Otonu Šimuniču na teharski občini od nedelje naprej vsak dan. Ker je naklada teharske številke normalna, naj se vsak Teharčan takoj pobriga, da dobi ta redek velezanimiv in velevažen dokument svoje rodne vasi. — Uprava »Slovenca«.

★ Za občinske velitve. Zakon o volitvah v občinska zastopstva v Sloveniji se dobi pri naslovu: Tajništvo SLS, Jugoslovanska tiskarna Ljubljana. Prav tako ga prodaja tudi Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo, Ljubljana. Izvod stane 5 Din. Kdor naroča posamezen izvod, naj priloži še 50 par. Opozorite vse, ki rabijo pri sedanjih občinskih volitvah ta zakon, naj ga takoj naroče.

★ Zlata poroka. Binkoštni torek 7. jun. sta v znani prijazni romarski cerkvi Sv. Križa nad Dravogradom obhajala na tistem svojo zlato poroko g. progovni mojster v p. Franc Wüstner iz Maribora, in njegova žena Marija. Slovesno sv. opravilo je opravil njun sin, č. g. o. Bruno Wüstner O. S. B. iz St. Pavla v Labudski dolini. Še na mnoga leta! — Isti dan je bil pri Sv. Križu velik romarski shod. Prišlo so procesije iz Libelič, Guštanja in Mežice. Pridigoval je času primeran g. župnik Ivan Hornbök iz Mežice.

★ Prijateljem narave. Vabimo na ljudsko veselico, ki se bo vršila v nedeljo, dne 12. junija t. l., pri Sv. Trojici pri Moravčah. Spored: 1. Ob desetih slov. služba božja. 2. Po končani službi božji slavnostni govor g. dr. Val. Rožiča. 3. Prosta zabava na griču: srečolov, ribolov itd. Sodeluje godba na pihala. Jedila, pijače, razglednice na razpolago. Kraj leži 530 m visoko s prekrasnim razgledom, Za Ljubljancane, prijatelje narave, najlepši izlet! Zjutraj z kamniškim vlakom v Domžale, odtod po krasnih gozdovih mimo starodavnega Krumparka k Sv. Trojici in nazaj na Laze čez Dolsko na večerni vlak. Zabave željnim mladim in zabave potrebnim starim, prav toplo priporočeno! — Odbor »Martina Krpana«.

★ Smrtna kosa. V Dobu pri Domžalah je nenadoma preminul v osemdesetem letu starosti kovač in bivši posestnik Blaž Vojska. Do zadnjega dne je vršil kljub visoki starosti svoj težki poklic, pri katerem ga je nenadoma dohitela smrt. Bil je splošno priljubljen mož, kremenitega značaja in znan po svoji redkobesednosti. N. p. v m!

★ Jubilej Cecilijinega društva. Ponovno je Slovenec prinesel vest, da Cecilij. društvo za ljublj. škofijo praznuje prihodnji ponedeljek in torek, t. j. 13. in 14. junija 50letnico obstoja. Ob tej priliki bo v ponedeljek zvečer ob osmih v franciškanški cerkvi cerkven koncert, na jubilejni dan (torek) ob 8. zj. slavnostna pontifikalna maša. Nemudoma po sv. maši bo v škofijski palači II. nadstr. slavnostno zborovanje, h kateremu se vabi prečastita duhov-

ščina, glasbeniki in vsi prijatelji cerkvene glasbe. Vstop povsod prost, vendar se bodo pred koncertom hvaležno sprejemali prostovoljni doneski in društvene namene. — Danes izide jubilejna številka Cerkv. Glasbenika z bogato vsebino, mnogimi slikami in dvema prilogama. Glasbena priloga (dr. Kimovčev »Tebe Boga hvalimo«) se je žal zakasnila, kakor hitro dojde, se bo naročnikom posebej vposlala. Vspored pevskih točk objavimo jutri.

★ Ekskurzija profesorjev in študentov poljedelske visoke šole v Brnu. Pod vodstvom odličnega profesorja ing. Opletala pripe dne 13. t. m. z jutranjim vlakom preko Zagreba 27 oseb — profesorjev in študentov poljedelske visoke šole v Brnu. Gostje se še isti dan ob 11 uri 23 min. odpeljejo na Gorenjsko do postaje Dobova-Vintgar. Od tam gredo peš skozi svetovnoznano sotesko »Vintgar« na Bled, kjer prenoče. Naslednji dan se vrši izlet na Pokljuko, kjer si gostje ogledajo verskozakladne gozdove in Pokljuko. Dne 15. t. m. se vrnejo gostje preko Soteske na Čehoslovaško. Našim milim bratom zelenega polkica kličemo: »Dobrodošli!«, »Na zdar!«

★ Vpisovanje na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani za šolsko leto 1927-28 bo dne 30. junija in 1. julija t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje ali IV. razred meščanske šole. Med meščanskošolskimi absolventi imajo prednost tisti, ki so napravili zaključni izpit. Za tiste, ki pridejo iz meščanskih šol, se vrši dne 3. julija ob 8. uri zjutraj sprejemni izpit iz nemščine. V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik dvorazredne trgovske šole, ki je ali državna ali pa ima pravico javnosti. Učenci in učenke naj se zglašijo v spremstvu staršev ali namestnikov ter naj prinese s seboj zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Vpisnina znaša 100 dinarjev. Vpisati se je mogoče tudi pismeno. Do 6. julija t. l. bo objavljeno na razglasni deski, kdo je sprejet in kdo odklonjen. Da ne bo prevelike gneče, se nazonja, da je radi sprejema vseeno, če je kdo vpisan prvi ali zadnji. Šola je zlasti prikladna za tiste sinove in hčerke trgovcev, ki nameravajo ostati v domači trgovini. Učenci in učenke se v kratki dobi dveh let usposobijo za trgovsko prakso in se radi sprejemajo v trgovska, bančna in industrijska podjetja. Absolventi zgoraj imenovanega zavoda imajo pravico na dijaški rok.

★ Kongres jugoslovanskih fotografov se bo vršil v Zagrebu 14. julija t. l. in ne 14. junija, kakor nam je pred par dnevi pokvaril tiskarski škrat.

★ Prosta suplentska mesta v Požegi. Ravnatelj nižje realne gimnazije v Požegi nam poroča: V prih. šolskem letu bodo na zavodu potrebni štirje supletti, in sicer za 1) francoščino, 2) matematiko, 3.) zgodovino in zemljepis in 4.) prirodopis. Reflektanti naj se obrnejo naravnost na ravnateljstvo. Ravnatelj je naš slovenski domačin g. V. Marinko. Življenski pogoji zelo ugodni.

★ Drugi pomorsko-propagandistični tečaj Jadranske Straže v Splitu bo v času od 1. do 31. julija t. l. Kakor lansko leto bo tudi letos glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani odposlal v ta tečaj enega udeleženca; sprejem in celomesečna preskrba (stanovanje in hrana ter vožnja tja in nazaj) je brezplačna. Natančnejše informacije in prijave sprejema Glavni odbor v Ljubljani do 15. junija t. l.

★ Vlom v trafiko. 7. junija so neznan vlomilci vlomili v trafiko Šmigovc v Rušah in odnesli tobaka za 6000 Din, vrednotnic pa za 11.000 Din. Opozarja se pred nakupom.

★ Pri poapnenju arterij možgan in srca se z dnevno vporabo male množine naravne

dom. Prihodno nedeljo, dne 19. junija 1927, bo V. občni zbor I. krajevne skupine (istega društva) v Ptuj ob desetih dopoldne v gostilni »pri Zamorcu« (g. Mihe Brenčič). Odbor prosi za polnoštevilno in točno udeležbo. Pokažimo, da poznamo disciplino in da smo navajeni točnosti v pisarni, v društvu in povsod drugod. Radi tega se bode pričel občni zbor točno ob devetih v Mariboru in naslednjo nedeljo ob desetih v Ptuj v smislu pravil neoziraje se posebej na število prisotnih. Uvažujte to. Tudi sporočamo, da smo razposlali pred dvema dnevi majsko številko Odvetniške pisarne. Ako bi lista kateri naročnikov ne bil prejel ali se želi kateri na njo naročiti, naj se pisмено obrne ali osebno potrudijo do tov. urednika ali pa do tov. predsednika na Aleksandrovi cesti št. 16. — Odbor.

Hotel Halbwidl. Danes v soboto 11. junija družinski večer piva. (Unionsko bock, marčno pivo). Salonska godba. Vstopnina prosta. Vsako nedeljo in praznik večerni koncert.

Celje

CELJANI!

Celjski samostojni demokrati bi radi sedanjim volivnim boj speljali na pota, ki nimajo z občinskimi volitvami ničesar skupnega. Odvrniti hočejo pozornost od gospodarskih interesov mesta in skušajo ribariti v kalnem z očiški narodnega izdajstva. Oni upajo, da bodo Celjani ob tem postali slepi za gospodarske metode SDS, ki so tudi Celju prinesle toliko gorja. Z lažjo o narodnem izdajstvu upa SDS doseči, da bi Celjani pozabili na Slavensko banko in na vse, kar je polom te banké Celju škodoval. Zavedajmo se, da narodni značaj Celja ni v nevarnosti. Zato skrbi stranka, ki je nositeljica svobode in avtonomije slovenskega naroda in ki mora te dobrine že skozi dolgo vrsto let braniti proti ljudem, ki hočejo v Celju veljati za edino nacionalno čuteči element. Gre pa za mestno gospodarstvo, gre za po SDS prezirano socialno skrbstvo v mestu, gre za razdrapanje ceste, nedostati vodovod, nerentabilno plinaro, gre za Mestno hranilnico, gre za učinkovito rešitev vprašanja brezposelnih, preskrbe revežev, zaščite zanemarnih mladine, gre za elajšanje bremen davkoplačevalcem, gre za stvarno, samo interes občanov vpoštevajoče in nepartizansko delo na mestnem magistratu — in gre končno za poštenost v vsem občinskem življenju. Samo za to gre danes in samo to je, kar more danes Celjani za vedno obračunati s frazerji in manifestirali odločno voljo po poštenju s tem, da bodo poverili usodo mesta Združenim strankam in volili

2. SKRINJICO.

Zadnji teden porabimo v to, da z neumorno agitacijo pripravimo 2. skrinjici zmago, ki bo v čast Celju in znak, da Celjani zaupajo proti laždemokraciji borecim se strankam.

Zaupniški sestanek SLS v Celju. Za četrti večer je mestna organizacija SLS v Celju sklicala zaupni sestanek somišljenikov v vrtno dvorano pri »Belem volcu«. Na sestanku je bilo do 200 celjskih volivcev, ki so z napeto pozornostjo in vidnim soglasjem sledili izvajanjem govornikov, dr. Ogriška, dr. Godničarja in tajnika Peršuha. »Nova Dobac« je videla na sestanku kajpak tudi klerikalce iz okolice, radikale, socialiste in celo tri demokrate. Danes samo konstatiramo, da na shodu ni bilo niti enih niti drugih, pač pa vemo, da je sestanek enodušno obsodil demokratsko mestno politiko in da bo »Nova Dobac«, ki na sestanku ni videla nesreče, o nesreči mogla govoriti po 19. juniju.

Orjunaši imajo alarm. Dočim smo imeli doslej Celjani pred orjunaštvom mir, je naenkrat pred volitvami začutilo potrebo sklicevati nekake konvencije z obvezo stroge udeležbe in z grožnjo zlih posledic za one, ki bi se puntali. Mi bomo budno zasledovali vsako kretnjo celjskih orjunašev in našli potov, da vsak eventualni teroristični nastop paraliziramo z odločno in učinkovito protiakcijo. Časi, ko so se smeli ljudje v imenu nacionalizma nekaznovano strahovati so minuli in naj si kdo ne domišlja, da se še kdaj povrnejo. Za Celjane pa je samo dejstvo, da demokratski listi tik pred volitvami agitirajo za orjunaške nastope, en razlog več, da bodo 19. junija po notah obračunali z ljudmi, v katerih senci vedri in oblaki orjunaštva.

Za bedno deco ljubezni in sre dobitnikov! Danes — v soboto 11. junija — se prodajajo po celjskih ulicah cvetke in koristni mladini, v korist otrokom ceste, ki morajo v svoji najnežnejši življenjski dobi že okušati grenkost uboštvja in krutost človeške družbe oddolžno se danes tem našim bratcem in sestricam z ljubeznjivim sprejemom in dobrohotnim nakupom ponujanih cvetlic. Ljubezni in kruha jim dajmo, obojega z iskrenostjo in resničnim sočutjem!

Vstopnina k promenadnim koncertom. Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju obvešča občinstvo, da je z ozirom na visoke izdatke, ki jih je imelo s preureditvijo parka in povečanjem javnih nasadov, primorano povišati vstopnino k nedeljskim koncertom v mestnem parku od 1 na 2 dinarja. Vstopnina k koncertom, ki se vršijo vsak četrtek, ostane tudi še nadalje 1 Din.

Tekma okinčanih oken in balkonov. Olepševalno in tujsko prometno društvo v Celju razpisuje kot v lanskem letu šest nagrad za najlepše okinčana okna in balkone. Nagrade bodo obstojale iz dekorativnih rastlin (palme, filodendroni.) Tekmovalne konkurence se lahko udeležijo vsak zasebnik, izvzeta so le pridobitna podjetja, uradi in javni zavodi. — Ocenjevanje se bo vršilo tekom meseca avgusta po posebni komisiji, v kateri bodejo poleg olepševalnega društva tudi zastopniki hišnih posestnikov in najemnikov. Rezultat cenitve bo v časopisih javno razglašen. — Društvo, ki hoče s temi nagradami povzdigniti zanimanje celokupnega meščanstva za nego cvetlic in olepšavo mesta, kar igra v tujsko-prometnem oziru veliko vlogo, upa, da bo našlo še več zanimanja za to lepo in uvaževanja vredno idejo kot v preteklem letu.

Hvaležni prvoobhajanci. Samostan šolskih sester je na dan prvega sv. obhajila pogostil nad 200 prvoobhajancev celjske deške okoliške in dekliške šole č. šolskih sester. Lepo organizirana pogostitev je brez dvoma mnogo pripomogla, da bo ostal svetli dan prvega sv. obhajila malčkom skozi celo življenje v solnčnem spominu. Bog bodi plačnik č. šolskim sestram in vsem dobrotnikom, zlasti gg. Janiču, Jagodiču, Rakuschu, Ravnikarju, Vošnjaku, Urchu in Zangerju, ki so č. sestram to pogostitev omogočili.

Katera dobra družina bi se usmilila 4 mesece stare, zdrave in zelo dobro razvite deklice Marije, ki jo je neznan ženska pustila v oskrbo siromašni gospe Čretnik v Celju, Gozdni del 1. Tako vprašuje državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju in upa, da se bo našlo plemenito srce, ki bo zapuščenemu črvičku dajalo ljubezni, kruha in vzgoje. Pojasnila daje drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju in podružnica »Slovenec« v Celju.

Novo meso

Zborovanje volivcev. Dne 8. junija t. l. zvečer se je vršilo v dvorani Rokodelskega doma v Novem mestu zborovanje volivcev SLS za bližnje občinske volitve v Novem mestu. Zborovanje je otvoril načelnik krajevnega odbora SLS v Novem mestu g. prof. Ambrožič. Iskreno je pozdravil vse navzoče ter pojasnil namen tega zborovanja. Stvarno je razmotril delovanje dosedanjih volivcev v občinskem odboru. Na podlagi števila je dokazoval, kako se je gospodarilo dosedaj v občinski upravi. Nato je nastopil g. dr. Janko Lavrič, ki je z njemu prirojen živahnostjo obravnaval vprašanja dosedanjega mesnega gospodarstva v splošnem, vprašanje novega šolskega posloja, stanovanjske bede, oddaje raznih javnih mestnih del in drugih. Vse svoje navedbe je podprl s točnimi številkami. Zborovalci, ki jih je bila polna dvorana, so z največjim zanimanjem sledili izvajanjem gg. govornikov ter jima živahno pritrjevali. Ko se ni nihče več javil k besedi, je ob 10. uri zvečer g. prof. Ambrožič zaključil lepo uspešno zborovanje s pozivom, da stori vsak volivec dne 19. junija t. l. svojo dolžnost ter pridobi še novih pristašev, da bo izid toliko častnejši. Ni se potreba bati nikakega nasilja od katerekoli nasprotna stranke. Načelnstvo krajevnega odbora SLS v Novem mestu bo zasledovalo z budnim očesom vse dogodke ter vsako tako nepostavno dejanje prijavilo pristojni oblasti na uradno postopanje.

Nišji tečajni izpiti. Nižji tečajni izpiti na zasebni meščanski šoli šolskih sester D. N. D. v Šmihelu pri Novem mestu se prične dne 20. junija t. l. Kakor smo zvedeli, bo tem izpitom predsedoval ravnatelj državne meščanske šole v Krškem g. Vutkovič.

Nogomet na kandijskem sejmišču. Kandijsko sejmišče je postalo pravcati prostor za trening nogometa, čeprav že imamo za to prostor na Loki. Šolska mladina, osebno mlajši naraščaj, tekmuje med seboj v tej igri po cele popoldneve. Kakor se vidi, bo dalo Novo mesto svetu še izvrstne nogometaše.

Avtogaraža v Novem mestu. Na dvorišču hotela Koklič se je adaptiral velik prostor, ki je ves pokrit s steklimi, za avtogaražo. Ta naprava je zelo umestna z ozirom na velik avtomobilski promet skozi Novo mesto, kjer je ravno središče med Ljubljano, Zagrebom in Karlovcem.

Dvajsletnica prostovoljnega gasilnega društva. Prostovoljno gasilno društvo v Vavti vasi pri Novem mestu obhaja dne 12. junija t. l. dvajsletnico svojega obstanka. V ta namen priredi veliko vrtno veselico. Dohodki se porabijo v društvene namene.

Ceneje kot pri vsaki razprodaji

dobite od 25. maja do 15. junija 1927. moške, fantovske in deške obleke pri tvrdki

Josip Ivančič,

Selenburgova ulica štev. 1 (dvorišče levo).

Trbovlje

Polovanje po Jutrovem. Ponovno opozarjamo prebivalstvo, da začne g. Zmave v nedeljo, 12. junija, ob pol 4. uri popoldne s predavanjem v Društvenem domu o svojem potovanju po Jutrovem. Prvo predavanje: Spodnji Egipt, Aleksandrija, Kairo, Stari Memfis, Sahara, Slinga, piramide nekdanji in sedaj. Predavanje se vrši s spremljevanjem s skriptičnimi slikami. Vseh predavanj bo okoli 5, vsakokrat o drugih krajih in običajih. Vstopnina 2 Din za društvene namene.

Zlikovci. Rudniško ravnateljstvo je z velikimi stroški dalo nasaditi na nasipe v Limberku in nad Terezijo nad 1500 sadik akacij, da bi se kraji z zelenjem olepšali. Sedaj ti pa pridejo razni nepridipravi in te nasade uničujejo. Rudnik je bil primoran izdati proti tem zlikovcem razglas, da se bo oni, ki se zasači ali prijavijo, da je nasade poškodoval, strogo kaznoval in tudi od dela odpustil. Tudi občina in orožništvo je bilo na to opozorjeno. Torej pustite nasade na miru!

Sestanke Slovencev zveze rudarjev je v torko popoldne v tajništvo na Vodah ob 4. uri. Na sporedu je več za delavstvo važnih zadev, ter se člani in tudi drugi delavci vabijo k udeležbi. Poroča g. Križnik.

Dober dan

polepsa Vas

ELIDA

CREME DE CHAQUE HEURE

Ta krema medlo prirodne barve naj se uporablja vsako uro, ker jo koža popolnoma upija. Ona je zmeraj nevidljiva, deluje vedno, ona je tajnost lepote.

Senesveti, ne maže.

Elida Creme de Chaque Heure

Hrastnik

Dopolnilo k poročilu obrtne razstave. I. nagrada, oziroma diplomu so dobili sledeči vajenci, oziroma pomočniki: Kirm, Gričar, Češnovar, Modec, Marsel, Hočvar in Miklič. II. nagrada so dobili: Erjovec, Pušek, Plaznik, Perzo, Velej, Marsel, Doberlan, Majes, Zager, Kostojšek, Gračner, Učaker, Snek in Turnšek.

Izleti. Kal. izobr. društvo vabi na izlet na Govec, kjer dobi ob tej priliki tamošnja cerkev nove zvonove.

Politične beležke. K dopisu o občinski odbovi seji iz Trbovelj moramo sledeče pripomniti: Na očetek, ki ga je izrekel g. Miloš Roš socialistom, da so dosledno glasovali z SLS v krajnem šolskem svetu v Hrastniku, je odgovoril naš odbornik Aršek (dobesedno tole): Očetek g. Roša je krivičen, ker so vendar socialisti tvorili koalicijo z demokrati in so med drugim pomagali s svojimi glasovi demokratu, da so dobili vez material stare šole brezplačno proti glasovom SLS. Daje je ugotovil omenjeni, da so demokrati namenoma zapostavljali Hrastnik in s tem podpirali gibanje za ocepitev Hrastnika od trboveljske občine, z namenom, škodovati gibanju SLS in komunizmom.

Obrtne zadene. Podružnica brivnice g. Rakerja v Trbovljah je vsako soboto in nedeljo dopoldne odprta.

G. Janko Aršek je prevzel zastopstvo za šivalne stroje in nudi nakup istih zelo ugodno.

ad Dopisi — — —

St. Vid pri Ljubljani. Ker je ob proslavi 10 letnice majske deklaracije predstava Medvedove drame »Za pravdo in srec« izpadla tako sijajno, se bo na splošno zahtevo ponavljala v nedeljo 12. t. m. Začetek bo ob pol 4 popoldne. S tem bo omogočen poset vsakomur, kdor se zadrži iz katerekoli vrste predstav ne ni mogel udeležiti. — Zlasti je ugodna ura za okoliške posetnike. Bo to zadnja predstava v sezoni, katere čisti donos bo namenjen kot beneficija igralnemu oboju. Kdor more in zna ceniti trud in žrtve igralcev, ki jih doprinašajo skozi vso sezono, ta se bo priredilce sigurno udeležil. Se več! Vsak tak zaveden obiskovalec ljudskega odra bo storil vse, da bo dvorana v Ljudskem domu tudi to pol, kakor zadnjič, napolnjena do zadnjega kotička.

Mežiška dolina

Guštanj. Na binkoštni pondeljek se je tukaj poročila gna. Elza Skutnik, hči Aleša, bivšega trgovca, z g. I. Bevc, sinom posestnika in trgovca v Grobelnem. Bilo srečno!

Krajevni odbor rdečega križa v Guštanju prav pridno deluje in sicer velikopotezno. 10. junija t. l. se odprli ob 9. uri v šolskem posloju pučena in higijenska razstava in traja do 17. julija do 18. ure. Obiskovalcem je dovoljena polovična vožnja, kakor navadno. Na dan otvoritve razstave bo na sejmiskem prostoru ob 15. uri ljudska veselica s tombolo in koncertom. Čisti dohodek je namenjen za nabavo tukaj zelo potrebnega rušnega avto. Imamo v Mežiški dolini tovarno v Guštanju, rudokope v Lešah, Mežici in Črni, razna lesna podjetja, kjer se večkrat pripeti nesreča. Najbližja bolnišnica je v Slovenjgradu. Železniška zveza tja ni ugodna, zato bo rešili avto koristil vsem, ker bo mogoče bolnemu človeku nuditi najhitreje bolniško oskrbo. Razna društva v bližnjih krajih naj opustijo morebitne prireditve za isti dan in se udeležijo tukajšnjih prireditev. Upamo, da bomo imeli avgusta že zaželeni avto tukaj.

Finančna oblast se opozori, da je v Guštanju potrebna še ena trafika. Imamo samo eno in še ta na koncu trga, ki šteje 1400 prebivalcev in veliko okolico.

Ptuj

Ptuj v novem času. Zadnje dni vlada tu velika zmešnjava v dnevnem času. Ura v mestnem stolpu se ravna po vetru, ura na magistratu sploh stoji, ura pri pisarnem nabiralniku pošte, ki znači uro dviga pisemske pošte, pa povzroča posebno pri okoličanih veliko zmede. Pred par dnevi

je neki možakar v trdni veri, da kažejo kazalci te ure dnevni čas, podrl v svojem teku na postajo dva otroka. Bal se je, da ne bi zamudil vlaka. Mestna uprava, ki ima v oskrbi prvi dve uri, naj uredi, da bo čas mestnih ur odgovarjal železniški uri, poštna uprava pa naj nad svojo pisemsko uro označi njen namen. Skrajni čas za to!

Zlet. Tukajšnje nemško pevsko društvo je priredilo za binkoštno praznike v zvezi z mariborskim pevskim društvom zlet v Indijo, kjer se je vršil skupen koncert in blagoslovitev zastave tamošnjega pevskega društva. Od tod so se odpeljali v Belgrad ter se v torko zvečer vrili domov. Tega zleta se je udeležilo 40 članov ptujskega pevskega društva.

Občni zbor olepševalnega društva se vrši v soboto, dne 11. junija ob 7. uri zvečer v švicariji mestnega vrta.

Dopisi

Dravograd. Dne 9. junija opoldne je vozil prav nizko nad našim trgom laški aeroplan iz Gradača proti Celovcu. Ker so oblaki zelo tiščali si je poiskal smer tako nizko ob toku Drave.

Delovanje okrajnega zastopa Laško.

Nekdo v »Jutru« z dne 8. t. m. pod gornjim naslovom poje slavo delovanju nekaterih bivših gerentskih svetnikov okrajnega zastopa v Laškem. Mi privoščimo dopisniku to nedolžno veselje, ker radi verjamemo, da je hudo, kadar se izgubijo vaje iz rok. Tudi nimamo nič proti temu, če demokratom čaka cena tolažba zadostna vspehu mnogostevnih »dokazov« njihovih izrednih gospodarskih zmognosti ki jih kažejo na vseh poljih križem Slovenije. »Jutro« konstatira, da je bil peršnji gerentski svet v Laškem sestavljen. »Z lahkimi ozir na strankarske odnose našega srazca. To je odkrito priznanje, da je bil prejšnji gerentski svet demokratski, četudi ni ta stranka pri oblastnih volitvah v vsem okraju dobila niti enega mandata. Če je sedanji gerentski svet sestavljen iz večine, je to pač samo posledica tega, da demokratov ljudje nikjer ne marajo. Zakaj jih ne marajo, naj se vprašajo sami in pa spomnijo naj se na izrek: »Po njih delih jih boste spoznali.«

Zlasti boli »Jutrovec« dopisnika finančni cdek gerentskega sveta, ki je našel za l. 1926. kopo reči, ki so se pojasnili potrebne. Kaj mislite, gospoda da ne sme o takih rečeh ničesar izvedeti davkoplačevalec? Ali mislite, naj bi se take stvari pokrile kratkoma s plašcem pozabljenosti? Ne, ne, tisti čas liberalnega magnatstva, ko je par gospodov ves okraj komandiralo tisti čas je minil! Kdor se ne more navaditi na novo demokratično dobo, pač lahko premišluje o starih lepših časih, toda v javnosti mu je odzvonilo.

Za demokratskega dopisnika, ki očividno ne more videti preprostega človeka, je zlasti zanimiv odstavek, ki opisuje poučni izlet kmetovalcev iz laškega okraja v gospodarsko najbolj razvite dele Slovenije. Ko bi se tega izleta udeležila gospoda ene ali druge vrste, vse bi bilo dobro in »Jutro« bi bilo veliki slavošpev. Ko bi šli na potovanje razni napokmetje, bi protiljudski časopis povzigoval ekskurzijo do neba. Toda na poučno potovanje je šel preprost mali kmet, zato se mora oblatiti. Gospoda živi še vedno v tisti davni predvojni miselnosti, da je kmet ustvarjen samo radi nje. Kaj moremo za to, če gre čas veselo preko takih zaostalih »naprednjakov«!

Pripominjamo samo to radi stvari same, da je vodil to poučno potovanje okrajni kmetijski referent g. Vernig, ki je pač točno vedel, kam naj popelje naše kmete, da se bodo res nekaj naučili. Tisti, ki so se izleta udeležili in prišli zadovoljni domov, bodo za vedno vedeli, kakšni prijatelji kmeta so razni gospodje iz Laškega, ki v »Jutru« napadajo to potovanje.

Da se ne bi pozabili, da je g. dopisnik svobodomislec, se je seveda zaletel tudi v božjo pot na Brezjah, kakor da bi ta imela kako zvezo z laškim okrajnim zastopom. Toda pravi slovenski liberalci pač ne more nikdar pozabiti, da je nie-

gova glavna naloga boj proti krščanstvu. Da se pa ne pozabi, da je poleg kulturnobojnosti glavni znak našega svobodnoimselfstva lažljivo zavijanje, moramo ugotoviti, da je pač vsak izletnik ki je šel na Brezje po končanem izletu, šel na svoje stroške.

Okrajni zastop se zaveda, da je za kmeta v laškem okraju ena najvažnejših stvari živinorejja. Zato se je izvršil napadeni, zgoraj omenjeni izlet. Kakor iz napada na ta izlet, tako tudi iz popisovanja nakupa živine jasno sledi, da je dopisnik v »Jutru« stare vrste liberalca, ki nima o modernih potrebah našega kmeta nobenega pojma. Sicer ne bi mogel nastopati proti nakupu muredolske živine, ki se je razdelila v laškem okraju. Zadovoljnost živinorejcev z nakupom te živine je splošna in na tem »Jutrovo« pisanje nič ne izpremeni. Če je kdo kritiziral, je to seveda njegova pravica, toda »Jutrovi« informatorji so sami dovolj pokazali, da sami objektivne kritike niso zmožni. Sicer pa bi radi videli onega strokovnjaka, ki bi mogel kupiti vsa goveda brez vseh napak. Tako mimogrede se »Jutro« zaleti tudi v gerenta, da je »odgnal domov tri krave«, dočim vedo, da je G. Hrasnik kupil za sebe le eno preostalo telico. Pa kaj hočete, demokratje so se morali tudi s tem stavkom pokazati svojo posebno poštenost.

Dopis v Jutru je diktilarala strankarska zagrizenost demokratov. Mi prav nič ne pričakujemo, da bi se ta gospoda sama izpametovala. Prepričani pa smo, da jo pripravijo do pameti — volivci.

Prosveta

Krstna predstava na ptujskem odru.

Slovenski dramatik, priznan talent med mladimi, Angelo Cerkevnik je šel s svojim tretjim izvirnim delom na provincialen oder. Krstna predstava njegovega »Očiščenja« se je mogla in morala izvršiti v najmanjšem naših slovenskih mest, ki ima za enkrat še poklicne igravce na svojem odru. Angelo Cerkevnik in — provinca! Zagonetka na prvi pogled, žgota resnica pa ob ugotovitvi, da goji ljubljanska drama po zaslugi merodajnih činiteljev zadnja leta slovensko dramo samo na papirju, kadar stavi izvirna domača dela na repertoar brez kontakta s pisatelji in brez najmanjše volje, da bi jih res uprizorila. Edina izjema so pravilne igre in dramatizirani romani domačega kova, vse drugo je uderce v vodo. Tako je razumljivo in je to treba tudi poudariti, zakaj je Cerkevnik šel s svojo tretjo izvirno igro na ptujski oder. Tu je namreč Bratina, edini zaščitnik izvirnih domačih del med odrskimi ljudmi, ki z globoko ljubeznijo in požrtvovalnostjo kljub vsemu odporu, neumešanju in preziranju uprizarja in režira tudi slovenska izvirna dela.

Tako je šlo »Očiščenje« snoči prvič preko našeze odr. Obisk je pokazal, da je naša publika že dozorela v šoli smotrenega teaterskega vodstva in da ume ceniti tudi domače delo. O njem samem, o njega vsebini in obliki bo morda napisala druga roka strokovno oceno po uprizoritvi v Mariboru, kjer jo bo dal Bratina kot svojo poslovilno predstavo. Z motivacijo temeljnega konflikta in z nje izpeljavo v transcendentalni črti se, žal, ne morem strinjati.

Najkrepkejšo življensko figuro je topot ustvaril g. Kaukler v vlogi policijskega ravnatelja. Ga. Gabrijelečičeva je v vlogi Valje skušala dati vse, kar je pisatelj hotel. G. Bratina v vlogi njenega rešitelja in moža je bil sijajen kot borec proti korumpirani družbi in v tretjiku dvogovora sam s seboj, dočim drugod ni ogrel. Gdžna. Wagnerjeva je svojo vlogo odigrala nekoliko premonotono.

Insencenacija je bila višek Bratinove iznajdljivosti in sceneine intuicije in stvariteljske moči. Žal, prežal, da deluje mehanični oderski aparat tako počasni, da se ne more slika za sliko vrstiti tako, kakor bi avtor in publika prav gotovo hotela.

»Očiščenje« je bila nemara labodja pesem našega sedanjega igravskega ansambla. Tako je vsaj naglašal svoj poklonitveni govor g. intendant Skaza, ko je na odprtem odru pozdravil go. Gabrijelečičevo in gda. Kauklerja želeč jima sreče in uspeha na večjem odru. Kje, kdaj, kako — to vedi Bog... Slovo — bridka beseda — je visela v zraku tudi za Bratino, za umetnika, ki bi ostal to, kar je, tudi po naših haloških pojatah, če ga naša umetniška mizerija in teaterska etika požene še delj... Ga. Gabrijelečičeva in g. Kaukler sta dobila številne vence in šopke, tudi avtor je na koncu četrtje scene moral na oder in ga je občinstvo burno aklamiralo. »Očiščenje« je simbol, kam gre ne samo naš ptujski, temveč tudi marsikateri drugi teater. — A. Remec.

Prosvetna zveza

Na Sinovcih pri Kostanjevici se bodo zbrali v nedeljo 12. t. m. moške in fantje Leskovske dekanije, da proslavijo jubilej sv. Cirila. Ob 9. bo sveta maša z govorom g. prošta Karla Čerina, nato zborovanje pred cerkvijo, kjer govori o Cirilmetodijstih misli g. poslanec Kremžar. O socialnih dolžnostih katoličana govori g. urednik Terseglav, med govori bo petje cerkvenih himen. V slučaju slabega vremena se vrši zborovanje v društvenem domu v Kostanjevici. Vsi člani pravečinskih in izobraževalnih društev, ter orlovskih odsekov se vljudno vabijo, da se tega zborovanja v obilnem številu udeležijo.

Homee: Prosvetno društvo vprižori v nedeljo 12. t. m. in 19. Schillerjevo žaloigro »Kovarsstvo in ljubezen«. Ker je to zadnja predstava v tej sezoni, naj nihče ne ostane doma.

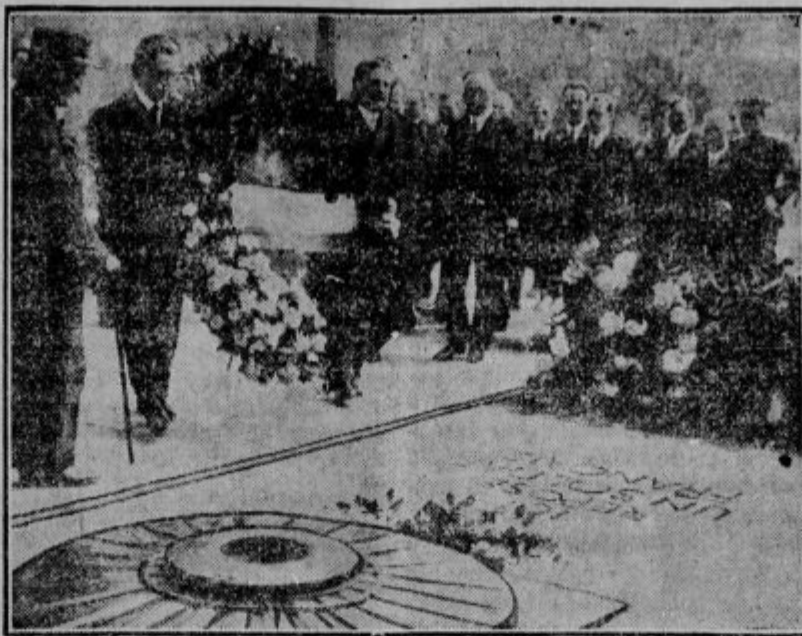
Mengeš: V društvenem domu bo v nedeljo popoldne ob 3. uri predavanje s filmom o prvi dobi krščanstva. V glavni vlogi vidimo krščanskega junaka sv. Sebastijana, dalje nastopa sv. Neža in sv. Tarcizij.

Dol pri Ljubljani: V nedeljo, 12. t. m. vprižori dramatični odsek prosvetnega društva ob 3. uri popoldan francosko komedijo »Namišljeni bolnik«, katero je spisal Moliere. Kdor se želi od srca nasmejati, naj ne pozabi v nedeljo v društvenem domu obiskati »Namišljenega bolnika«.

St. Vid nad Ljubljano: Ljudski oder ponovi v nedeljo, 12. t. m. »Za pravdo in srce«, tragedijo v 5. dejanjih, spisal Ant. Medved.

Glasba

»Zborje« št. 5. Agilno pevsko društvo z delavnim g. Prelovcem na čelu si je zadalo težko nalogo z izdajanjem glasbene revije v tej naši suhoti in revščini na polju izdajanja svetne zbornice glasbe. Vršijo jo pa s pogumom in hvalevredno požrtvovalnostjo že tretje leto; revija je napredovala s književno prilogo in sprito tega, da se napeto pričakovani »Novi akordi« še vedno ne oglašijo, se literarno glasbeno delo lepo razvija v »Zborju«, v katerih je dobilo močno torišče kakor v »Cerkevniku Glasbeniku«. »Zborje« zares družijo — kar treba naglasiti — zainteresiranost na glasbi in lepi slogi, brez ozira na kakršnokoli politiko ali osebnostne momente. V tej formi film je bodočnost zagotovljena — če bi se vsaj še uredila gmožna plat!

Češkoslovaški častniki,

ki so obiskali te dni Pariz, polagajo venec na grob neznanega junaka.

Sport

V BOJ ZA PRVI DVE TOČKI!

Jutri gre prvak naše nogometne podzveze S. K. Ilirija ponovno v boj za dve točki v državnem prvenstvenem placementu, in sicer ne brez izg. - dov. Njegov nasprotnik je zagrebški prvak Hašk, ki je beležil tekom letošnje pomladi lepe uspehe, vendar pa na igrišču svojega jutrišnjega tekmeča ne bo imel najlažjega posla. Obe moštvi imata za seboj izdaten in sistematičen trening ter sta se za nastop temeljito pripravili. Posebno je vredno omeniti tudi dejstvo, da sta nasprotnika znana kot fair in disciplinirana, tako, da bosta lahko pokazala gledalcu prvostan nogomet. Povsem takem bo jutrišnja tekma prvostan sporitni dogodek. Ker pa nastanejo za prvostan prireditelvi tudi neprijetno višji stroški, ki seveda važno, da si prireditelj zagotovi čim boljše materialno kritje. V tem pogledu ne more storiti drugega kot apelirati na našo sportsko publiko, naj bi s čim številnejšim posetom te tekme dala »nogometni reprezentanci Slovenije« svojo moralno in materialno podporo. Le tako je mogoče, da se bo Ljubljana dvignila tudi na tem polju preko provincijalizma — ki ga ji upravičeno očitajo — in postala upoštevana tretja prestolnica sporta v naši domovini! Ne pozabite torej jutri na dolžnost, ki Vas kliče na zeleno polje! Tekma se vrši ob vsakem vremenu ob 17.30 na igrišču Ilirije pred državnim kolodvorom.

Kolesarsko društvo »Sava« v Ljubljani vabi svoje dirkače, da se udeležijo nedeljske dirke, ki jo priredi v nedeljo, dne 12. t. m. ob 8. uri popoldne na progi Zg. Kašelj—Zalog—Moste. Start in cilj v Zalogu. Zbirališče na Sv. Jakoba trgu ob pol 2. uri popoldne.

Podobor Kolesarske Zveze v Ljubljani vabi vse kolesarske klube, da se udeležijo v nedeljo, dne 12. t. m. kolesarske dirke, ki jo priredi Kolesarsko društvo »Zarja« v Zg. Kašlju. Zbirališče in skupen odhod iz Ljubljane Sv. Jakoba trg ob pol 2. uri popoldne. Vabijo se tudi vsi prijatelji kolesarskega športa.

SPORT V ANTIKI.

Ne samo olimpijske igre, kipi itd., tudi literatura nam daje vse polno dokazov, kakšno vlogo v življenju Grkov je imel sport.

Herodot nam pripoveduje, da so bili tekači, ki so prehitro startali, s šibami tepeni.

Atenski retor in odvnetik Antifen je zagovarjal atleta, ki je v treningu nehoté ubil tovariša.

Tukidid pripoveduje, da so prinesle olimpijske igre premirje med vsemi grškimi rodovi, med Atenci, Spartanci, Fokejci, Tebanci in drugimi. Atletov, ki so potovali k olimpijskim igram, se ni smel nihče dotakniti.

Slavni zdravnik Hipokrat svetuje sportnikom, naj si vdrgnejo pred tekmo poletni prah v telo, pozimi pa olje.

Ksenofon priporoča sport tudi ženskam in pravi, da ne morejo roditi zdravih otrok one ženske, ki čepijo vse življenje doma in predejo volno.

Platon je istega mnenja kot Ksenofon in zahteva pa za oba spola obvezno sportno vzgojo in vežbo.

Aristoteles zahteva, naj se vzgajata telo in duh enakomerno.

Pesnik Teokrit je poznal že razliko med obema vrstama boksa, ki ju označamo danes kot angleški in francoski boks.

Krizostom graja atleta, ki javno trenirajo in se s tem ponižajo na stopnjo komediantov.

Plutarh zahteva natančno razlikovanje med vojaško vzgojo in med pravo atletiko, ki jo gojimo zaradi nje same.

Zdravnik Galen je bil proti sportu in je dejal, da škoduje sport intelektu.

V knjižici Epikteta beremo natančne predpise o potrebi treninga, o dieti, o uživanju pijače, ki je med treningom prepovedana, itd.

K novemu prekooceanskemu poletu:

aviatik Chamberlin (na levi) in njegov aeroplan »Mis Columbia«, s katerim je preletel 7 t. m. pot Newyork—Berlin.

SPORT V PALESTINI.

V povojni dobi se je udomačil sport tudi v Palestini. Zlasti nogomet se je priljubil tudi širšim plastem prebivalstva, pogled na množico gledavcev pri nogometnih igrah nam to pove; ostane nam nepozaben. Poleg evropske obleke najnovejše mode vidiš široko arabsko ovojno obleko, poleg slamičnikov ali klobukov vidiš rdeče tarbuše in tropske čelade, poleg razmršenih las opaziš gladko ostrizene glave.

Jeruzalem ima tri sportna igrišča; dve sta last kluba »Jeruzalema«, čigar častni predsednik je lord Plumer, tretje igrišče je last kluba »Hasmonea«. V Tel-Avivu, novi židovski koloniji, se koncentriira sport na prostore židovskih klubov in moštva Allenby (tako se je imenoval prvi guverner Palestine); v Haifi so celo štiri sportna igrišča; najbolj obiskovano je igrišče židovskega delavskega športnega kluba Hapoel, ki pa deli prostor z nemškim sportnim klubom Hagibor ima skupno igrišče z arabskim klubom Karmel. Moštvo kluba Haifa obstoji tudi iz Arabcev, zraven je pa še britansko orožniško moštvo. Skoraj v vsaki večji židovski koloniji so si zgradili sportno igrišče in prav tako tudi tam, kjer so nastanjeni angleški aviatiki, ki imajo močna nogometna moštva. Ker je pa aviatikov vsled odpočitkov zmeraj manj, se razvijajo posebno arabski klubi.

Bodočnost sporta v Palestini je pri Arabcih in pri židih. Židovski klubi so združeni v dveh velikih zvezah, v delavski zvezi Hapoel in v čisto nacionalistični zvezi Makkabi, ki imata obe svojo centralo v Tel-Avivu.

Šah

Match šah. k. Triglav—šah. k. Šiška se vrši danes ob 8. uri zvečer v lokalu š. k. Šiške. Igralo se bo na 8 deskah. Zbirališče za člana Triglava je ob pol 8 v Narodni kavarni. Prijatelji šaha povabljeni!

Mariborska porota.

Trije mladi roparji. V noči 27. februarja 1927 so v Poljanah napadli Antona Stumpla 3 mladi roparji in mu vzeli 400 Din. Obtoženci so dejanje priznali. Obsojeni so bili Kodrič na 6 mesecev, Harinski na 4 mesece težke ječe, Dolšek je bil pa oproščen.

Detomor. Antonija Sinko z Velikega Boča je 20. februarja rodila dete ženskega spola. Povila ga je v cunje tako trdno, da se je zadušil. Nato ga je zakopala v gnoju. Dejanje je priznala. Vendar je bila oproščena.

Razprava proti Ivanu Blažku iz Gradišča pri Ptuj je preložena.

Pridohivalke novih naročnikov!

Naznanila

Glavna skupščina Združenja carinskih uradnikov se vrši v nedeljo, dne 12. t. m. ob 9. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata z običajnim dnevnim redom. Ob 8. uri zvečer banket v restavraciji »Ljubljanski dvor«. — Podobor Združenj car. uradnikov, Ljubljana.

Društvo orožniških upokoencev v Ljubljani vabi svoje cenjene člane na občni zbor, ki bo dne 19. junija t. l. ob 10. uri popoldne pri Novem svetu v Ljubljani z običajnim dnevnim redom.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev v Ljubljani, priredi v soboto, dne 11. junija 1927 ob priključni svoje petnajstletnice na vrtu in v salonu gostilne »Košake«, Krekov trg družabni večer. Sodeluje iz prijaznosti priljubljani ljubljanski »Sramelc«. Začetek ob 20. uri. K obilni udeležbi vabi odbor. V slučaju slabega vremena se vrši 15. t. m.

Chamberlin

ameriški letalec, ki je 7. t. m. potolkel Lindbergov rekord.

BREZ KONKURENCE

so naši lastni izdelki pomladanskih oblek in površnikov!

Jos. Rojina, Aleksandrova c. 3.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 11. junija: Zaprti (generalka).
Nedelja 12. junija: VEČNI MLADENČI. Premijera. Izven.

OPERA.

Začetek ob 20. zvečer.

Sobota, 11. junija: CARMEN. Gostovanje bolgarskega tenorista Gospodinova.
Nedelja, 12. junija ob 15: ORLOV. Popoldanska predstava po znižanih cenah. Izven.

Gostovanje japonske operne pevke Teiko Kiwa v ljubljanski operi. Kakor že javljeno pripravila naša gledališka uprava gostovanje te znamenite japonske operne pevke, ki je tekem zadnjih treh let gostovala na vseh velikih gledališčih Evrope in Amerike. Umetnica bi gostovala v naslovni vlogi Puccinijeve opere »Madame Butterfly« koncem prihodnjega tedna. Te gostovanje pa je izvedljivo le v tem slučaju, ako so sedeži odnosno vstopnice že v naprej razprodani. Predprodaja se vrši še danes cel dan pri dnevnih blaginjah in operi po sledečih cenah: lože v parterju in I. redu po 360 Din, odnosno 320 Din, balkonske lože po 230 Din, parterni sedeži od 80 do 45 Din, balkonski od 50 do 30 Din, galerijski po 25 in 20 Din, dijaško stojšče stane 10 Din, galerijsko stojšče 6 Din. Uprava opozarja, da je znižala prvotno določene cene ložam za to predstavo. V slučaju, da s strani gledališkega občinstva ne bo dovolj odziva, bi moralo to sicer izredno zanimivo gostovanje odpasti.

Bolgarski tenor g. Gospodinov poje danes danes zvečer v operi glavno tenorsko partijo v Bizetovi operi Carmen. Občinstvo opozarjamo na to predstavo, predvsem pa abonente reda A, da se vrši ta predstava za njihov abonma. Sicer veljajo navadne operne cene.

Abonente reda A opozarjamo, da imajo danes v soboto zvečer v operi svojo redno abonma predstavo in sicer opero »Carmen« z gostom tenoristom g. Gospodinovim.

Mariborsko gledališče

Sobota, 11. junija ob 20: ČARDAŠKA KNEGINJA. Abonma A. Kuponi.

Naše dijaštvo

Akadska kongregacija ima v nedeljo, dne 12. t. m. ob 8. uri v frančiškanski cerkvi svoje redno mesečno skupno sv. obhajilo. Isti dan je zvečer ob pol sedmih v marianiški kapeli ura molitve z blagoslovom.

Gospodarstvo

Poljska in ml.

Ljubljana, 10. junija.

Naša trgovina s Poljsko zavzema vedno večji obseg. Dočim smo leta 1922. le 0.4 % vsega uvoza uvažali iz Poljske, je ta odstotni delež poljske trgovine v našem uvozu narasel l. 1925. na 0.85 in lani na 1.2. Naša trgovina s Poljsko je za nas pasivna, z izjemo l. 1925. Tega leta je bil namreč naš izvoz v Poljsko izredno visok (1.1 % vsega našega izvoza). Leta 1924. je znašal izvoz na Poljsko 0.2, leta 1926. pa 0.4 % vsega našega izvoza.

V letu 1926. so bili najvažnejši predmeti našega uvoza iz Poljske: premog 65.674 ton v vrednosti 29.7 milij. Din, po poljski statistiki celo 221.000 ton, stroji in aparati 1065 ton za 11.3 milij., volnene tkanine 31 ton za 5.3 milij., bombažno predivo 50 ton za 1.3 milij., bombažne tkanine 12 ton za 1 milij., kože, nepredelane 32 ton za 0.4 milij., razni popolnoma izdelani predmeti iz železa 14 ton v vrednosti 0.4 milijona Din, elektrotehn. predmeti 2 toni za 0.1 milij. Din.

Leta 1925. smo izvozili na Poljsko 1417 ton tobaka v vrednosti 55 in četrt milij. Din. ter cigaret in cigar 498 ton za 29 milij. Din. V lanskem letu je ves ta izvoz odpadel in ravno temu je pripisovati zmanjšanje našega izvoza na Poljsko od 97.9 milij. Din l. 1925. na 19.6 milij. Din lani. Poleg tega smo izvažali v Poljsko slive (1926) 66 ton v vrednosti 3.6 milijonov dinarjev, elektrode (1925) 1362 ton za 4.6 milij. Din, ribe (1925) 407 ton za 3.2 milij. Din, pšen. moke (1925) 311 ton za 2.1 milij. Din ter kože in usnje (1925) 11 ton za 0.9 milijona dinarjev.

Ker je lani uvoz iz Poljske k nam znašal 88.8 milijona in izvoz v Poljsko samo 19.6 milijona Din, je bila bilanca za nas pasivna za 69.2 milijona Din, medtem ko je bila v letu 1925. za nas aktivna v iznosu 23.8 milij. Din, vsa prejšnja leta pa zopet znatno pasivna.

Poleg poljedelstva igra važno vlogo v poljskem gospodarskem življenju znatna industrija, ki temelji na veliki produkciji premoga (lani 36 milijonov ton), od tega največ v nekdanji nemški Sleziji. Tudi drugo rudarstvo je zelo razvito. Lani so nakopali 0.3 milijona ton železne rude. Nadalje je znašala lani produkcija: nafte 796.000 ton, soli 445.000 ton, kalija 208.000 ton, surovega železa 327.000 ton, jekla 789.000 ton in cinka 124.000 ton. Velik del te produkcije (cinka, železa in jekla) odpada na Slezijo. Temu primerno imajo Poljaki tudi znatno strojno industrijo.

Zelo razvita je tekstilna industrija s središčem v Lodzu. Poljska ima 1.375.000 vreten za bombaž ter 500.000 za volno.

Poljska zunanja trgovina je aktivna in je znašal njen aktivni saldo lani 410 milijonov zlatov (l. 1925 samo 331 milijonov).

Od julija lani tečaj poljskega zlata ne koliba več in se drži v Curihi stalno na 58.

Glede trgovskih in gospodarskih stikov Slovenije s Poljsko podajamo v naslednjem iz pozdravnega govora g. Ivana Jelačina ml. odstavke, ki govorijo izčrpno o tem:

»Ko smo po zlonem bivše monarhije bili brez obratnih sredstev in je grozil našemu prometu in industriji popoln zastoj, bila je Poljska, ki nam je v kritičnem položaju nudila pomoč. V prvih mesecih po prevratu je že naša Narodna vlada za Slovenijo z odobravitvijo Poljske vlade sklenila kompenzacijske pogodbe, s katerimi je zagotovila naši industriji in železnicam dobavo mineralnih olj, bencina in mazil ter preprečila tako nevar-

nost ustavitve obrata. Z velikimi transportnimi težkočami smo se morali tedaj boriti, ko so bile železnice v tranzitnih deželah v upravi medzaveznikiških komisij. Kot kompenzacijo smo Vam nudili tedaj naše zaloge tanina in strojlinskih izvečkov ter nekaterih drugih industrijskih surovin.

Po teh pogodbah je leta 1921 pričela propaganda za ekonomsko zblizanje naših interesov z gospodarskimi krogi v Poljski od strani Vašega neumorno delavnega generalnega konzulata v Zagrebu. Razvila se je živahna informativna korespondenca z Zbornico in dne 13. decembra 1921 se je vršilo tu v naši Zbornici propagandno predavanje o gospodarskih razmerah na Poljskem, v katerem se je opozarjal naše uvoznike na ugodnejše prilike nakupa raznih industrijskih izdelkov na Poljskem, ki jih uvažamo vsled tradicij in konservativnosti za mnogo dražji denar iz drugih dežel. Mnogo načrtov se je zasnovalo tedaj, razvili so se poslovni stiki, toda nestalnost valut, poljske in naše, dnevno menjavanje cen in nesigurnost transportov je preprežala dober del računov in zamišljenih načrtov.

Sele v letu 1923, ko je pri nas prenehala inflacija ter so se začele prilike polagoma stabilizirati, se je situacija začela jasnit. Kot prvo etapo lahko označimo v tem oziru naredbo naše vlade o carinjenju blaga, ki se uvažja iz Poljske, po minimalni carinski tarifi.

Temu je sledila leta 1924 začasna trgovska pogodba z našo kraljevino in končno tudi ureditev direktnega železniškega prometa. Kakor hitro so bili ustvarjeni predpogoji in izvedena na Poljskem valutna reforma, se je naša industrija in eksportna trgovina začela v veliki meri zanimati za poljska tržišča, na katerih je bil položaj za naš izvoz dosti ugoden.

V tej dobi je pričel znaten eksport usnja, čevlarskih in galanterijskih izdelkov iz usnja, karbida, ferosilicija, hmelja ter tanina. Izvoz mnogih drugih predmetov pa je bil vsled pomankanja direktnih železniških tarif nemožec in naši interesi so uvideli, da je za poživitev medsebojnih gospodarskih stikov poleg carinsko-tarifne pogodbe posebno važna železniško-tarifna pogodba, ker nam sedaj previsoki prevozniki stroški otežujejo konkurenco na poljskih tržiščih, kakor tudi Vam na naših.

Naša statistika zunanje trgovine kaže v kupčijem prometu s Poljsko do sedaj veliko nestalnost. Naš medsebojni promet pa je v resnici mnogo znatnejši, samo se žal vrši danes še v veliki meri s tujim posredovanjem.

Poljska in naša kraljevina se pojavljata na inozemskih tržiščih danes v mnogih izvoznih predmetih, posebno pri agrarnih produktih, kot konkurenta, vendar ima medsebojni promet obeh držav še veliko možnosti razvoja. Posebno to lahko trdim z ozirom na razmere in potrebe gospodarstva v Sloveniji, ki bo ostala pri dobavi produktov mineralnih olj še vedno znatno navezana na Poljsko in ki ima nasprotno tudi za svojo kemično in usnjarsko industrijo pri Vas dobra tržišča.

* * *

Trgovinska pogodba z Nemčijo. Dne 9. t. m. so se v Berlinu začela pogajanja med našo državo in Nemčijo za sklenitev trgovinske pogodbe.

Avstrija želi revizijo trgovinske pogodbe z nami? Kakor poročajo dunajski listi, namerava avstrijska zvezna vlada predlagati madjarski in naši vladi revizijo trg. pogodb. V zvezi s tem je nedavno zvišanje carin v Avstriji, o katerem smo že poročali.

Odplačilo dolgov v Ameriki. Iz Belgrada javljajo, da je finančno ministrstvo že pripravilo drugi

obrok ameriškega posojila v znesku 200.000 dolarjev, ki dosepeva 15. julija.

Jugoslovansko-albanska trgovina. Albanska trgovina je jako majhna. Lani je znašal izvoz 181 milij. zl. frankov (1925 12 milij.), uvoz pa 24.9 milij. (1925 21.8 milij.) zl. frankov. Na prvem mestu v albanski zunanji trgovini stoji Italija, kateri sledi Grčija, Jugoslavija pa je na 3. mestu. Lani so Albanci uvozili od nas za 1.181.000 zl. frankov (1925 709.000) in sicer cementa in gradb. materiala. Albanija pa je lani izvozila k nam za 241.000 zl. frankov (1925 448.000). Uvažali smo iz Albanije: žito, tobak, les in oglje.

Znižanje kapitala Slavonije. Kakor smo že poročali, bo Slavonija znižala kapital. Njena izguba za 1926 znaša (pri kapitalu 60 milij. Din) 52.671.000 dinarjev, dočim je za l. 1925. izkazovala dobiček v znesku 5 milij. Din. Predlog je znižati glavnico na 36 milij. Din z znižanjem nominala delnic.

Salus d. d. droge, kemikalije, zdravniške potrebe izkazuje na glavnico 750.000 Din za lansko leto 59.846 Din čistega dobička napram 97.051 Din v letu 1925. Donos je bil lani manjši kakor v l. 1925. in zvišali so se izdatki za plače in mezde. Zaloge blaga so se znatno povečale. Od 1. julija t. l. se izplačuje 5 odst. dividenda (1925 8 odst., 1924 5 odst.).

Bombažni trg. Zaradi zadnjih popláv Misisipija cenijo strokovnjaki, da bo donos bombaža letos radi tega samo za 400.000 bal manjši kakor normalno. To pomeni, da ta poplava za bombaž le ni bila tako katastrofalna kakor so v začetku poročali najbrže besisti.

Zvišana kvota pri prisilni poravnavi na Madjarskem. Iz Budimpešte poročajo, da je znižana kvota za najmanjšo ponudbo upnikom pri prisilni poravnavi od 40 na 50 odst.

Konkurz je razglašen o imovini Kmetijskega in konzumnega društva, zadr. z o. z. v Smarju pri Jelšah. Rok: 30. junij, 15. julij in 24. avgust.

Občni zbor. Zadr. elektrarne v Trbovljah se vrši ob 16 v šoli v Trbovljah.

Ljubljanski velesejem od 2 do 11. julija 1927. Deutsche Reichsbahngesellschaft, Reichsbahndirektion Dresden je letos prvič dovolila udeležnikom Ljubljanskega velesejma 25. odst. popust v osebnem in tovornem prometu na vseh nemških državah in prireditelj železnic. Pravico na to ugodnost daje sejmška legitimacija. — Začetek velesejma. Velesejem se začne 2. julija in se neha 11. julija ob 7 zvečer. Ponekde je bilo javljeno, da se vrši letošnji velesejem od 25. junija do 4. julija, kar pa je pomota. — Potovalni termini na velesejem. Na podlagi sejmške legitimacije se more potovati v Ljubljano na ogled velesejma že 28. junija pa vse do 11. julija. Povratek pa velja od 2. do 15. julija. — Kje se dobe sejmške legitimacije? Legitimacije po 30 Din prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva, tujsko-prometne ustanove. Kjer bi legitimacije ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada Ljubljanskega velesejma. — Razstavljalci se opozarjajo, da bodo dobili na velesejmu lahko vse informacije o kupcih, kateri bodo pri njih naročali blago na daljšo kreditno dobo. Take informacije bo dajalo na velesejmu Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 10. junija 1927.

Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblaklost 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v me 6h		
Ljubljana (dvorec)	7	764.8	13.6	92 S 1	10			23.7	12.4
	14	761.2	22.1	53 SW 6	7				
	21	761.0	19.5	67 mirno	7				
Maribor		764.2	15.0	84 mirno	0			13	8
Zagreb		765.0	15.0	84 SE 4	0			18	11
Belgrad	8	765.7	19.0	53 ESE 2	0			23	11
Sarajevo		765.0	16.0	63 mirno	8			25	12
Skopje		764.8	21.0	55 mirno	0			28	12
Dubrovnik		763.2	22.0	48 mirno	0			24	13
Split		763.3	23.0	76 mirno	1			28	18
Praga	7	763.8	22.0	— mirno	5			18	8

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Borza

Dne 10. junija

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.475—13.505 (13.477—13.507), Italija 312.79—314.79 (313.25—315.25), London 276.10—276.90 (276.10—276.90), Newyork 56.70 do 56.90 (56.70—56.90), Pariz 222.47—224.47 (222.875 do 224.375), Praga 168.20—169 (168.20—169), Dunaj 8—8.03 (8—8.03), Curih 10.985—10.985 (10.985 do 10.985), Amsterdam 22.78—22.84.

Curih, Belgrad 9.13 (9.13), Pešta 90.60 (90.60), Berlin 123.19 (123.13), Italija 28.675 (28.80), London 25.2525 (25.25), Newyork 520 (520), Pariz 20.865 (20.86), Praga 15.40 (15.40), Dunaj 73.15 (73.15), Bukarest 305 (310), Sofija 3.76 (3.76), Varšava 58 (58), Madrid 90.02 (89.80).

Dunaj, Devize: Belgrad 12.4625—50, Kodanj 189.75—190.35, London 34.47—34.5750, Milan 39.12 do 39.22, Newyork 709.50—712, Pariz 27.705 do 27.895, Varšava 79.29—79.57. — Valute: dolarji 707.50, angleški 34.405, lira 39.07, dinar 12.42, češkoslovaška krona 20.98.

Praga, Devize: Lira 182.92, Zagreb 59.16, Pariz 131.75, London 163.425, Newyork 33.61.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana, 7 odst. invest. pos. 84.50 den., vojna odškodnina 339—341, zastavni listi 20—22, kom. zadolžnica 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kred. 150 den., Merkantila 98—100, zakl. 98, Prad. 850 den., Kred. zavod 160—170, Trbovlje 460 bl., Veveč 135 den., Stavba 55—65, Sešir 104 den.

Zagreb, 7 odst. invest. posoj. 84.50—85, vojna odškodnina 340—341, junij 341—342, julij 343.50 do 344.50, Hrv. esk. 96, Hipobanka 60, Pradednina 850, Ljublj. kreditna 150, Sečerana 520, Slavonija 23, Trbovlje 450, Veveč 135—140.

Dunaj, Don.-savska-jadr. 79.84, Zivno 90, Al-pine 42.90, Greinitz 7, Trbovlje 55.95, Hrv. esk. 13.40, Leykam 11.45, Jugobanka 11.60, Slavex 12.08, Slavonija 3.50.

Zahvale

Ravnateljstvo meščanske šole v Krškem si šteje v dolžnost izreči tem potom vsem, ki so pripomogli denarno ali s poklonitvijo peciva, da je izpadla proslava 50 letnice šole v splošno zadovoljnost mladine in gostov, najlepšo zahvalo. Iskrena zahvala krškim gospodinjam za veliko množino izbornega peciva, p. n. občinam, denarnim zavodom in posameznikom za podarjene denarne zneske in sicer: Občina Videm (100), Senovo (100), Rajhenburg (1000), Kmet. hran. Rajhenburg (150), Obč. hran. Krško (1000), Hran. in posoj. Rajhenburg (500), Posoj. Sevnica (250), Posoj. na Vidmu (100), Okr. zast. Sevnica (200), Posoj. Krško (100), dr. Murgel (100), Svetec (50), Gliha (50), mag. Jurčič (50), dek. Kurent (100), Sušteršič (80), Gerardi (50), Bon (25) in pivovarna Union 1 sošček piva. Iskrena zahvala vsem, ki so se spomnili krške meščanske šole na dan njenega slavlja, za izražene brzojavne in pisne čestitke. Lepa hvala krškemu Sokolu, ki je dal na razpolago svoje prostore za akademijo in banket. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam še enkrat najlepša hvala! — Ravnateljstvo meščanske šole v Krškem.

Sven Elvestad:

53

Mož, ki je oropal mesto.

Zločinci so bili zaprli snažilko v neko stanovanje na Vodni cesti. Medtem se je bil polastil eden izmed tolpe njenih potrebščin, vedra, metle in drugih stvari, ki so bile potrebne, in je prišel jutraj malo pred peto uro na redarstvo. Mož se je bil tako mojstrsko preoblekel v snažilko, da ni pri dnevnem stražniku zbudil niti najmanjšega suma. Tako ga ni bil nihče oviral, ko je stopil na dvorišče.

Pomudil se je nekoliko v veži in ropotal z vedrom in drugimi stvarmi. Čim so ga pa druge snažilke ogovorile, hoteč z navidezno tovarišico nekoliko pokramljati, ga je začel naenkrat dušiti kašel in izginil je v drugi hodnik. Prav ta dan bi se moral čistiti in pomivati hodnik pred celicami. V snažilko preoblečeni slepar je moral dobro vedeti, kje je Ferro zaprt. Z izvrstno narejenim vitrihom mu je uspelo odpreti trdna vrata in priti tako do Laha. Prinesel mu je enako obleko, kakršno je nosil sam. Tako se je prelevil tudi Lah v snažilko in si ovil poleg tega okoli glave velik robec, ki mu je zakrival polovico obraza. Nato sta se goljufa pomešala med druge ženske, pomagala nekaj časa pomivati hodnik in ropotala z vedri in drugimi stvarmi. Kdaj sta ušla iz poslopja, se ni dalo dognati. Da pa s svojo obleko nista zbudila niti najmanjše pozornosti, je kazal uspeh: izginila sta brez sledu.

In tako stojimo približno spet tam, ko v začetku, je dejal policijski načelnik. »Res imamo pod ključem še neumnega tatu in rdečelasga natakara, toda kaj nam koristi, ko pa nam ne moreta ali nočeta povedati ničesar novega.«

Imamo vendar tudi še druga oporišča, je menil Krag.

Katera? je vprašal načelnik.

»Najprej nekaj sledi, ki jih je zapustil tat v mojem stanovanju. Utegnejo biti zelo važne, čim bom prišel do tega, da jih bom natančno preiskal. Dalje stanovanje na Vodni cesti, kjer so bili zaprli snažilko. Kdo je sobo najel? Kakšen je bil najemnik? Odkod je prišel? Končno imamo še krivo snažilko. Kako se je polastila potrebnega orodja? Ali jo je kdo videl? In kako sta navidezni snažilki šle skozi mesto? Ali niso zbujele prav nobene pozornosti? Vse to so stvari, ki utegnejo vesti do uspeha, ako jih primerjamo z ostalimi že znanimi okolnostmi.«

»Rad bi vedel samo, kaj nam je pravzaprav že znano?« je vzkliknil načelnik z lahko umevnim ogorčenjem.

»Vemo, je odvrnil Krag, da se nahaja vodja tolpe še vedno tu v mestu. Mislim celo, da sem ga videl in z njim govoril.«

»Ne da bi ga prijeli?«

»Tako je.«

»Zakaj?«

»Možno je, da se motim, je dejal Krag, in ta možnost je zelo nevarna. Prijeti ga bom mogel šele, ko bom svoje stvari popolnoma uverjen. Pač pa se morem z gospodom, za katerega gre, srečati spet vsak trenutek. Niti koraka ne more napraviti, ne da bi bil jaz o tem obveščen.«

Po teh besedah je nastopil dolg, neprijeten molk. Vsi so čutili, da postaja položaj že močno smeten. Končno je dejal načelnik: »Zdi se, kakor bi stali nasproti ljudem, ki nas neprestano pošiljajo po prvega aprila. Določno čutim, da nimamo posla z resničnimi zločinci.«

S tem smo se resnici gotovo močno približali, je odvrnil Krag. »Tudi jaz sem prepričan, da to niso navadni hudodelci.«

Spet je sledil dolg molk.

Kaj naj storimo z rdečelasim natakarkom in s Thollonom, je vprašal nenadoma policijski načelnik.

Tedaj se je obrnil Krag smehljaje se k njemu:

»Izpustite juk«

»Izpustiti! Kaj pravite? Da bi n eimeli potem nobenega člana tolpe več v svojih rokah?«

»Mislim, je odvrnil Krag, če je ju izpustimo, je dana možnost, doseči to, kar ne bomo nikoli dosegli, ako ju obdržimo v zaporu.«

»In to bi bilo?«

»Da izsledimo pravo zavetišče tolpe. Pustite oba moža na svobodo in jamčim vam, da ju ne bom več izgubil izpred oči. Od trenutka, ko se bosta napotila doli po stopnicah, ne bosta napravila niti koraka več brez nadzorstva. Toda ne bom ju vznemirjal. Zazibal ju bom v brezskrbnost in končno se bodeta čutila tako varna, da bosta poiskala skrivališče svojega vodje. Zelo verjetno je, česar mi ne morete odrekati, da se bo načrt posrečil. Na vsak način pa ne spravimo iz njiju ničesar, dokler sta zaprta.«

Načelnik je dvomljivo majal z glavo; načrt mu ni ugajal. Bil je mnenja, da je redarstvo v tej zadevi že vse preveč izgubilo in ni hotel stavlati na kocko še poslednjega.

Toda vprav v hipu, ko so stvar še pretresali, je javil stražnik, da želi neki inozemec govoriti z gospodom načelnikom, in to v zelo nujni zadevi. Bil je to mož v popotni obleki, kateremu se je pred nekja trenutki tako mudilo po stopnicah gori.

Kaj hoče? je vprašal načelnik.

Govori francoski, je odvrnil stražnik. »Kolikor sem ga razumel, želi sporočiti nekaj o zadevi, ki trenutno najbolj zanima redarstvo.«

Gospodje so se spogledali.

Naj vstopi, je dejal načelnik.

Stražnik je odšel. Uradnik je odvedel iz pisarne snažilko, ki je bila še vedno vsa objokana. V sobi sta ostala načelnik in Krag. Slednji je vstal. Oba sta gledala napeto proti vratom.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kanan, volji pet. Kanadski roman. 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. J. O. Curwood, Kanan, volji pet. Kanadski roman. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Hagard, Jutranja zvezda. Ed. About, Kralj gora, 18 Din, vezan 30 Din. — 22. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 23. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 24. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 25. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 26. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 27. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 28. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 29. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 30. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 31. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 32. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 33. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 34. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 35. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 36. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 37. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 38. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 39. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 40. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 41. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 42. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 43. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 44. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 45. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 46. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 47. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 48. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 49. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 50. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 51. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 52. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 53. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 54. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 55. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 56. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 57. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 58. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 59. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 60. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 61. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 62. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 63. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 64. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 65. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje okoli sveta. 30 Din, vez 40 Din. — 66. zv. Otrok kapitana Granita. Popotovanje

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kot OBCIN. TAJNIK iščem službo, najraje v Sloveniji. Nastopi takoj. Ponudbe na upravo lista pod: »Obč. uradnik« 4580

PRODAJALKA

zanesljiva in vestna, s prakso, išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe na upravo lista pod: »Takojšen nastop«.

Proste službe

IŠČE SE DEKLE z dežele, pridna in poštena, stara 18—20 let, izučena šivilja, ki bi jo veselilo izpopolniti se v finem salonu v mestu. — Hrana in stanovanje zastoj, zato pa bi morala pomagati pri gospodinjstvu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4541.

Učenca

sprejemem, s hrano in stanovanjem. Dobra in stroga vzgoja. Sprejemam pa le nepokvarjenega dečka z dobrim šol. izpričeval.

KOVASKEGA POMOČNIKA samostojnega, sprejemam takoj. FRANC VERZEL, kovaški mojster v Mariboru, Frankopanova ulica št. 25.

Sijajno bodočnost visoko plačo, stalno nameščenje, nudimo agilen, znanu gospodu ali dami s pripravljenim nastopom. Ponudbe pošliti na »POSTNI PREDAL 172«, Ljubljana. 4518

Zlatarski vajenec se sprejme pri JANKO DERMOTA, Litija. 4563

Perfekten KORESPONDENT slovenskega, nemškega in italij. jezika, se sprejme v lesni industriji na Gorenjskem. Prednost imajo v lesni stroki izveščani. Ponudbe na poštni predal št. 153, Ljubljana.

Krojač za konfekcijska dela, iz ljubljanske okolice — se sprejme. Pism. ponudbe je poslati na upravo lista pod št. »Krojač« 4546.

Razpisujemo službo OBCIN. TAJNIKA in ORGANISTA

v Sv. Križu pri Kostanjevici. Sprejme se samo sposoben in v obeh službah dobro verziran reflektant. Prošnje opremljene s spričevali in z navedbo zahtevane plače naj se vložijo do 18. junija 1927 na županstvo občine Sv. Križ pri Kostanjevici. 4577

Krojaški pomočniki ta delo na dom — in pa dva vajuca se sprejmejo. — Naslov v upravi lista pod št. 4582.

Potnik

za Slovenijo in Hrvaško, zanesljiv in agilen, se sprejme. — Prvovrstni akviziterji iz kolonijalne branše z lepim nastopom, ki znajo voziti motorno kolo, 30 do 35 let stari, imajo prednost. Honorirano plačo, provizijo in dijete. — Ponudbe z natančno navedbo dosedanje prakse, vseh podatkov in zahtev na »Poštni predal 113, Ljubljana«.

KUHARICA

(gospodinja)

se sprejme v župnišče z malim gospodarstvom, v prijaznem kraju v Savinjski dolini. — Naslov pove podružnica »Slovenca« v CELJU. 4576

Hlapec

h konjem, priden in pošten, kateri razume tudi na poljedelstvo, se sprejme takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Gorenjsko štev. 4579«.

Stanovanja

STANOVANJE (soba in kuhinja), iščeta zakonska za 1. avgust. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod št. »Majhen stan« 4554.

Opremlj. soba

se odda s 15. junijem 2 gospodoma. — Naslov v upravi lista pod št. 4544.

Trgovca z dežele

ki prihaja vsak drugi ali tretji mesec za nekaj dni v Ljubljano, želi snažno sobo s postrežbo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4569.

Stanovanje zamenjam Prostorna kuhinja, soba, drvarnica, zračno in suho, 83 Din mesečno, v Šiški, blizu mitnice, z enakim ali manjšim v mestu ali okolici. Naslov v upr. lista pod št. 4547.

Soba lepo opremljena, z električ. razsvetljavo, se odda s 15. junijem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4564.

Posestva

HISA S PEKARIJO in specerijsko trgovino v Metliki, na lepem prostoru, se poceni prodaja ali odda v najem. Vprašati: J. Vukčič, Metlika 35.

V lepem industrijs. kraju na Gorenjskem se prodaja

HISA

kakor tudi **TOVARNA S PLETENINAMI**. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4254.

GOSTILNO

s pekarijo ali mesarijo, žago in mlin s posestvom usnjarija, hiše in vile — prodaja ZAGORSKI, Maribor, Tattenbachova 19.

TRGOVINA

z mešan. blagom, v prometnem kraju na Gorenjskem, napredaj. Vprašanja na upravo lista pod »Trgovina Gorenjsko«.

Kdo kupi?

Hrastova spalnica

se prodaja z žimnicami in 2 postelji. Zanesljivim na obroke. — Selo - Moste št. 41, I. nadstr., desno.

Prodajam nov, dekoracijski

DIVAN

plišast, svetel. Naslov v upravi lista pod št. 4561.

Žensko KOLO

prodajam ali zamenjam za moško. Naslov v upr. 4566

Prostovoljna

JAVNA DRAŽBA

V dneh od 13. do 17. junija 1927 od 9. ure dopoldne dalje se bo prodalo v Avtoarazi O. 2UZEK, Ljubljana, Kolodvorska ulica 31 — več osebnih in tovornih avtomobilov ter motornih in navadnih koles raznih znamk, kakor Mercedes, Siskre, Naudin, Fiat, Maras, Bugatti, Studebaker, Laurin, Klement, Harley Davidson, Peugeot, Puch, Metallurgique id. — Interesenti se vabijo na ogled. 4386

Nasa obrt

Priporoča se trgovina z železnino A. SUŠNIK, Ljubljana Zaloška cesta.

Kemična pralnica

in barvanje oblik v najrazličnejših barvah izvršuje dela v najkrajšem času pri najnižjih cenah

Anton Boc

Selenburgova ulica 6/L. Tovarna Vič-Glince

»RIMSKE TOPLICE« SLOVENIJA

radioaktivno termalno kopališče izborna proti revmi, izlusu, ženskimi in živčnim boleznim. Penzija v pred sezoni 60, v glavni 80 Din. — Pojasnila daje ravnateljstvo. 2959

Inserirajte v „Slovenca“

Z vsakim dnem

se lahko naročite na „SLOVENCA“

Zadostuje dopisnica z natančnim naslovom

Išče se za tvrdko v Dalmaciji samost. knjigovodja

(bilancist)

z znanjem hrvatskega in nemškega jezika ter nekaj korespondence. Stanovanje brezplačno. Ponudbe s pogoji, navedbo šolske izobrazbe in dosedanje službe na upravo »Slovenca« pod št. »TRGOVINA Z VINOM 4584«. Nastop takoj.

Kdo da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje čestje večje škode.

Gramofonisti!

Pri nakupu novih plošč prinesite Vaše rabljene plošče seboj, jembujemo jih še v račun. Oddamo tudi večje število popolnoma novih 25 in 30 cm dvostranskih plošč po izredno nizki ceni. — Tvorniška zaloga gramofonov in plošč A. RASBERGER - Ljubljana. 4381

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina žita in moke A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta št. 24.

Razpisujemo dobavo

ene osi za reter

(Kurbelwelle). — Ponudbe je vložiti do 23. t. m. Več pri Direkciji drž. rudnika Zabukovca, pošta Grče, dne 8. junija 1927.

Izjava.

Podpisana Marija Smole iz Rožne doline, cesta I, št. 13, izjavljam, da so moji očitki dne 2. junija 1927 o gospodu Ivanu Robežnik ml. na Viču in njegovi soprogji brez vsake podlage, torej krivični, in jih obžalujem.

Ljubljana, 7. VI. 1927.

MARIJA SMOLE.

»MOKA«, TURSKA KAVA!

Priporočam se za nakup prave »Turške«, z jamčeno čiste, v »Dibeku« točene, zmlete in prazne KAVE, ker je poznana po onem pravem in ugodnem aromu edino moja »MOKA«, turška kava. — Hotelirji, kavarnarji in gostilničarji, zahtevajte cene!

SALIH PRČIČ

pražarna, mlevnica in točnica prave turške »Moka« kave, TUZLA, Bosna.

IZJAVA IN PREKLIC.

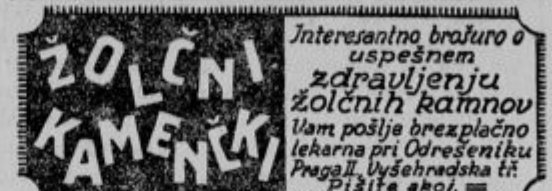
Podpisani Zgonc Franciška iz Skirše in Mici Zgonc obžalujeve in preklicujeve kot neresnične vse besede, katere sve govorili o Alojziju Mencej iz Ljubljane, Ižanska cesta.

Zgonc Franciška. — Zgonc Mici.

Za kovani denar

imam večjo partijo USNJATIH DENARNIC v raznih vrstah, predvojna roba, dokler traja zaloga. Cene zelo nizke! — Trgovci, zahtevajte vzorce in cenike!

Salih Prčić — Tuzla, Bosna.

Za jugoslovanski patent št. 2417 od 1. oktobra 1923 na:

»Postopek za izločevanje raztopljene sestavine iz ne vodene raztopine«

(»Verfahren zur Ausscheidung eines gelösten Bestandteiles aus einer nicht wässrigen Lösung«) se iščejo kupci ali odjemalci licenc. — Cenj. ponudbe na: ING. MILAN SUKLJE — Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7. 1919

pohištva

Priporoča se Vam, da si pri nakupu ogledate prvovrstne spalnice, jedilnice, kuhinje in dr. pohištvo. Cene konkurenčne. Točna postrežba. Zahtevajte cenik.

ANDREJ KREGAR tovarniška zaloga pohištva ST. VID nad Ljubljano (nasproti kolodvoru Vizmarje)

Predno naslopite potovanje

zahtevajte od svoje banke

B. C. I. TRAVELLERS' CHEQUES

Potovalni čeki BANKA COMMERCIALE ITALIANA v lirah, franc. frankih, angl. funtih in U. S. dolarjih so najenostavnejše in najsigurnejše sredstvo, da se ob vsakem času in v vsaki deželi lahko razpolaga s svojim denarjem.

Šivalni stroji

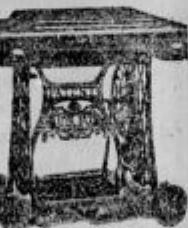
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne — 15 letna garancija — Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER — KOLESA iz prvih tovarn. Dürkop, Kayser, Styria, Waffensrad (Oročno kolo) — PLETILNI STROJI vedno v zalogi — Posamezni deli koles in šivalnih strojev

Daje se tudi na obroke Ceniki franco in zastoj

IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska cesta 2.

EDINO IN NAJVEČJE PODJETJE GRAMOFONSKIH STROJE V SLOVENIJI

Kolosalno izbiro umetniških, modernih in slovenskih gramofonskih plošč

kakor tudi kvalitetno na višku stoječih prvovrstnih gramofonov

Vam nudi samo stara, specijalna trgovina te stroke

A. RASBERGER, LJUBLJANA, Tavčarjeva 5

poleg justične palače

Zastopstvo znamke »HIS MASTER'S VOICE« za Slovenijo

Edina tvrdka, ki oddaja že nad 25 let zanesljivim odjemalcem gramofone in plošče tudi na obroke!

Za vsak prodani aparat dveletno jamstvo. Vse med tem časom nastale nerednosti pri aparatu, čiščenje in mazanje kolesja, se izvrši v naši delavnici popolnoma brezplačno. Dalje izvršimo popravila vseh vrst gramofonov in drugih godbenih strojev (Musikwerke) strokovno točno in ceno proti jamstvu

Edina specijalna delavnica za popravila in montažo gramofonov

V globoki žalosti naznanjam vsem sobratom, prijateljem in znancom, da je Vsemogočni Bog danes popoldne nenadoma odpoklical v večno življenje gospoda

Antona Kreča

župnega upravitelja na Čatežu ob Savi.

Pogreb blagodej pokojnika bo v četrtek, dne 9. junija ob pol 11. uri dopoldne.

Have anima pia in aeternum!

Leskovec pri Krškem, dne 7. junija 1927.

Dekan ALOJZIJ KURENT.

Najboljše KOLO in šivalni stroj

v materijalu in konstrukciji je samo GRITZNER, ADLER in PHÖNIX Večletna garancija.

Najnižje cene, tudi mesečna odplačila samo pri

JOSIP PETELINC-U V LJUBLJANI

ob vodi blizu Prešernovega spomenika

MALINE

Vse stare in nove dobavitelje maline, prosimo da nam v najkrajšem času poročajo glede uspevanja istih, približna količina, ki se pričakuje ter ali dobavitelj razpolaga sam s transportno posodo, ali je isto potrebno dostaviti.

Točna navodila glede zbiranja, odpremljanja malin in vse ostalo, sledi po dospelih prvih poročilih.

Vse tozadavne ponudbe je nasloviti na:

SREČKO POTNIK in DRUG

parna destilacija i. t. d.

Ljubljana, Metelkova ulica 13.

POZOR!

Letos postavimo novo Hidraulično stiskalnico, vsled česar

prodamo

dve dobro ohranjeni

stiskalnici

(Mayfart).

Kdor se zanima, izve ostalo pri

SREČKO POTNIK in DRUG

Ljubljana, Metelkova ulica 13.

V večnost se je preselila po delapolnem življenju moja predobra mati in stara mati, gospa

Ana Potočnik

p. d. Mažovka, posestnica v Stari Loki

katere prenos k večnemu počitku se vrši v soboto dne 11. junija ob 5 popoldne na mestno pokopališče v Škofjiloki. Nepozabna živaj večno radost!

Stara Loka, dne 9. junija 1927.

Rodbina Janko Potočnik.

Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Ob prerani, bridki izgubi mojega ljubljenelega soproga, gospoda

Ivana Preaca

trgovca v Dubravi, Hrvatsko

izrekam najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so mi v težkih trenutkih izrazili svoje plemenito sočutje, poklonili nepozabnemu pokojniku vencev in cvetja in ga v častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. — Posebej se še prav iskreno zahvaljujem za spremstvo č. duhovščini, pevcem za ganljive žalostinke, gg. trgovcem iz Ptuja, Bukovec in Dubrave, sosedom domačinom, ki so blagopokojnika nosili k zadnjemu počitku. — Še enkrat: Bog plačaj vsem in vsakemu posamezniku!

Dubrava, 8. junija 1927.

ŽALUJOČA SOPROGA.